

Jord- och skogsbruksutskottet

Regeringens proposition till riksdagen om förslag till lagar om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik och om ändring av lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen om förslag till lagar om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik och om ändring av lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (RP 103/2016 rd): Ärendet har remitterats till jord- och skogsbruksutskottet för betänkande och till grundlagsutskottet för utlåtande.

Utlåtande

Utlåtande har lämnats av
- grundlagsutskottet GrUU 44/2016 rd

Sakkunniga

Utskottet har hört

- fiskeriråd Risto Lampinen, jord- och skogsbruksministeriet
- konsultativ tjänsteman Orian Bondestam, jord- och skogsbruksministeriet
- konsultativ tjänsteman Seija Jalkanen, justitieministeriet
- byråchef Jenny Eklund-Melander, Ålands landskapsregering
- vicelantråd Camilla Gunell, Ålands landskapsregering
- fiskerikonsulent Tom Karlsson, Ålands landskapsregering
- chefsjurist Michaela Slotte, Ålands landskapsregering
- forskare Ari Leskelä, Naturresursinstitutet
- specialforskare Teemu Karttunen, Konkurrens- och konsumentverket
- fiskerichef Kari Ranta-aho, Närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland
- näringsdirektör Vesa Karttunen, Centralförbundet för Fiskerihushållning
- verkställande direktör Kim Jordas, Finlands Yrkesfiskarförbund FYFF r.y.
- iktyonom Henrik Kettunen, Finlands naturskyddsförbund rf
- verksamhetsledare Ilkka Mäkelä, Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf
- ordförande Kalervo Aska, Tornio-Muoniojokiseura ry
- skyddsexpert Matti Ovaska, WWF Finland.

Skriftligt yttrande har lämnats av

Betänkande JsUB 16/2016 rd

- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Lappland
- Lapplands förbund
- Österbottens förbund
- Ålands landskapsregering
- Livsmedelsindustriförbundet rf
- Perämeren kalatalousyhteisöjen liitto ry
- Finlands Dagligvaruhandel rf
- Finlands Fiskodlarförbund rf
- Finlands Fritidsfiskares Centralorganisation rf.

PROPOSITIONEN

Syftet med propositionen är att genomföra en totalreform av den lagstiftning som gäller genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik. Den lag som utfärdades 1994 ska ersättas av en ny lag om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik.

I och med reformen beaktas den reform av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik som genomfördes 2013 samt de ändringar av unionslagstiftningen som hänför sig till den. Den nya lagen ska utgöra ramen för det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik. Den ska innehålla kapitel om allmänna bestämmelser, styrningen av nyttjandet av fiskeresurserna, systemet för överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter, marknadsordningen och registreringen av de fiskefartyg som används i kommersiellt fiske i insjövattnen. Kapitlet om specialbestämmelser gäller Europeiska unionens föreskrifter om insamling av uppgifter inom fiskerisektorn samt ändringssökande och ikraftträdande.

Det system för överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter som föreslås i propositionen är ett helt nytt system inom det kommersiella fisket och administrativt lätt och flexibelt. Syftet med systemet är att förbättra företagens möjligheter att planera sin fiskeverksamhet och tiderna för den så att verksamheten kan tillgodose efterfrågan på marknaden bättre än den gjort med det nuvarande systemet. Detta möjliggör höjningar av producenternas priser på fisk och en bättre lönsamhet inom näringsverksamheten.

Staten ska fortfarande äga fiskekvoterna och inneha fiskerätt i de allmänna vattenområdena, men statens roll i regleringen av fisket minskar. I praktiken innebär systemet att de fiskekvoter som genom rådets förordning fastställs för Finland för strömming, vassbuk och lax i Östersjön ska fördelas på basis av fångsthistoriken från 2011–2015 i form av överlåtbara nyttjanderätter som är i kraft tio kalenderår åt gången för sådana företag eller yrkesutövare som bedriver kommersiellt fiske.

Finlands årliga kvoter av strömming, vassbuk och lax ska fördelas som aktörsspecifika fiskekvoter till kommersiella fiskare på basis av promilleandelar som baserar sig på de överlåtbara nyttjanderätterna. Systemet innehåller även särskilda förfaranden för att uppmuntra de företagare som börjar bedriva verksamhet att komma in i branschen samt för att trygga verksamhetsförutsättningarna för de fiskeformer som inte kommer att omfattas av det nya systemet.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

I propositionen föreslås det även att lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken ändras så att de paragrafer i den lagen som gäller regleringen av fisket överförs, med små ändringar, till genomförandelagen.

I motiven till lagstiftningsordningen bedömer regeringen de föreslagna bestämmelserna med avseende 10, 15, 18, 81 och 124 § i grundlagen. Regeringen anser att lagförslagen kan godkännas i vanlig lagstiftningsordning.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Syftet med propositionen är att genomföra en totalreform av den lagstiftning som gäller genomförandet av EU:s gemensamma fiskeripolitik. Den lag som utfärdades 1994 ersätts av en ny lag om det nationella genomförandet av unionens gemensamma fiskeripolitik. Det allmänna målet med lagförslaget är att uppdatera lagstiftningen om genomförandet av den gemensamma fiskeripolitiken. Propositionen innehåller också ett förslag till lag om ändring av lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014). Den nya lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik bildar i fortsättningen ramen för det nationella genomförandet av unionens fiskeripolitik. Lagförslaget innehåller bestämmelser om styrningen av nyttjandet av fiskresurserna, systemet för överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter, marknadsordningen och registreringen av de fiskefartyg som används i kommersiellt fiske i insjövattnen.

Utskottet understryker att den viktigaste reformen i propositionen är det helt nya nationella systemet för överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter för vissa fiskarter i Östersjön (strömming, vassbuk och lax). Syftet med det nya systemet är att stärka de kommersiella fiskarnas möjligheter att planera sin verksamhet och tiderna för den så att verksamheten kan tillgodose efterfrågan på marknaden bättre samt att jämna ut och öka marknadsutbudet av inhemsk fisk. Försäljningen på marknaden kunde gå bättre om fiskaren får ett bra pris för fångsten. Detta möjliggör höjningar av de tämligen låga producentpriserna på fisk och en bättre lönsamhet inom näringsverksamheten. Staten ska fortfarande äga fiskekvoterna och inneha fiskerätt i de allmänna vattenområdena i havsområdet, men statens roll i regleringen av fisket minskar. Utskottet ser det som viktigt att möjligheterna att utveckla också fritidsfisket och fisketurismen beaktas.

I praktiken fungerar kvotsystemet så att de fiskekvoter som genom rådets förordning fastställs för Finland för strömming, vassbuk och lax i huvudsak ska fördelas på basis av fångsthistoriken från 2011—2015 i form av överlåtbara nyttjanderätter som är i kraft tio kalenderår åt gången för sådana företag eller yrkesutövare som bedriver kommersiellt fiske. Varje aktör får en promilleandel av Finlands kvoter för strömming, vassbuk och lax i form av en aktörsspecifik fiskekvot. Utskottet konstaterar att det nya aktörsspecifika fiskekvotsystemet dock inte kommer att tillämpas i landskapet Åland.

Det nya systemet med överlåtbara nyttjanderätter innehåller även särskilda förfaranden för nya kommersiella fiskare som träder in i branschen samt förfaranden för att trygga verksamhetsförut-

Betänkande JsUB 16/2016 rd

sättningarna för de fiskeformer som inte kommer att omfattas av det nya systemet. Finlands fiskekvoter för strömming, vassbuk och lax fördelas som överlåtbara nyttjanderätter till kommersiella fiskare. Nyttjanderätterna utgör ett betydande värde som kan utnyttjas ekonomiskt och som efter den första tilldelningen exempelvis kan säljas vidare till en annan kommersiell fiskare. Det föreslås att det i systemet byggs in en avgift för fiskekvoterna. Avgiften ska täcka kostnaderna för införande och underhåll av systemet.

Tillståndet för det kommersiella fisket i Finland

Förädlingsvärdet för Finlands fiskenäring år 2014 var sammanlagt en knapp miljard euro. Värdet på beredningen och saluföringen av fisk uppgår till cirka 850 miljoner euro och värdet på vattenbruket till cirka 80 miljoner euro. Det totala värdet på det kommersiella fiskets fångst i havsområdet beräknat i fiskepriser var cirka 40 miljoner euro och i fråga om fisket i insjövattnen cirka 12 miljoner euro. Det kommersiella fiskets fångst uppgick år 2015 till 148 miljoner kg fisk från havet, medan fångsten från insjövattnen uppgick till cirka fem miljoner kg år 2014.

Genom den nya lagen om fiske (379/2015) som trädde i kraft vid ingången av 2016 ändrades definitionen av yrkesfiskare så att den nya termen i lagstiftningen blev kommersiell fiskare. De kommersiella fiskarna uppdelas i två grupper på basis av omsättningen av försäljningen av deras fiskfångst. Till grupp 1 hör de fiskare som har en omsättning på över 10 000 euro och till grupp 2 övriga kommersiella fiskare. I maj 2016 hade närings-, trafik- och miljöcentralerna registrerat 348 kommersiella fiskare i grupp 1 och 1 466 kommersiella fiskare i grupp 2. Utskottet noterar att antalet kommersiella fiskare i havsområdet har minskat under en längre tid. I insjövattnen uppgick år 2014 antalet kommersiella fiskare i grupp 1 till 231 och i grupp 2 till 791.

Utskottet konstaterar att minskningen av antalet kommersiella fiskare under de senaste decennierna beror på åldrandet, på att det rekryteras så få unga till fiskenäringen och på att verksamhetsförutsättningarna för branschen allmänt försvagats. Trots att antalet fiskare minskat har totalfångsterna för det kommersiella fisket i havsområdet likväl förblivit på en relativt hög nivå. Tack vare de starka strömmingsbestånden i Östersjön och de stora strömmingskvoterna har fångstvolymerna rentav ökat till cirka 150 miljoner kg på senare år. Vid kusten uppgår de kommersiella fiskarnas fångst genom fiske med ryssja och nät till cirka 12 miljoner kg, och i insjövattnen är nivån på de totala fångsterna inom det kommersiella fisket cirka fem miljoner kg. Det kommersiella fiskets ekonomiskt viktigaste fångstarter är strömming i havet och siklöja i insjöarna.

Fiskkonsumtionen i Finland har ökat med cirka 30 procent på tio år, men samtidigt har andelen inhemsk fisk fortgående minskat. Konsumtionsökningen baserar sig på importerad fisk. Utskottet konstaterar att merparten av den inhemska fisk som konsumeras i Finland fortsättningsvis härrör från husbehovs- och fritidsfiske. Det inhemska kommersiella fiskets andel av den konsumerade fisken har sjunkit till cirka 6 procent. Utskottet ser det som nödvändigt redan med hänsyn till försörjningsberedskapen att höja det inhemska kommersiella fiskets andel av den totala fiskkonsumtionen.

De fiskarter som fiskas inom det kommersiella fisket förekommer i mycket rikliga mängder i många delar av de finska vattnen, men en del av de bestånd som fiskas har försvagats. Strömmingsbeståndet i Bottenhavet är mycket starkt och beståndet i Östersjöns huvudbassäng håller på

Betänkande JsUB 16/2016 rd

att öka. Också tillståndet för vassbuchsbeståndet i Östersjön är tämligen gott och beståndet fortsätter växa. Torskbestånden är däremot svaga. Tillståndet för abborr-, gös-, siklöje-, gädd-, lak- och sikbestånden varierar på olika vattenområden beroende på miljöförhållanden och varierande fisketryck.

Utskottet konstaterar att tillståndet för många bestånd av lax- och havsöring är svagt, i huvudsak till följd av skadliga förändringar i livsmiljön, exempelvis uppdämning av vattendrag och annat vattenbyggande samt å andra sidan på överfiske i förhållande till det försvagade tillståndet för de vilda bestånden. Med undantag för Tana älv, Neidenälven, Torne älv och Simo älv är de stora vandringsfiskälvarna i Finland utbyggda för produktion av vattenkraft. Det naturliga laxbeståndet i Torne älv har stärkts betydligt på senare år och är redan nära det fastställda målet. Däremot är tillståndet svagt för en del av Östersjöns mindre laxbestånd.

Överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika kvoter

Utskottet framhåller att det centrala syftet med lagen är att förbättra lönsamheten och verksamhetsförutsättningarna inom det kommersiella fisket. Det görs genom att i lagen inkludera bestämmelser om överlåtbara nyttjanderätter för de kvoterade fiskarterna (strömming, vassbuk och lax) och om ett system för aktörsspecifika fiskekvoter. Det ska säkerställa att Finlands fiskekvoter utnyttjas utifrån fiskarnas förutsättningar. Strävan är att i synnerhet förbättra de kommersiella fiskarnas möjligheter att optimalt planera och genomföra sin fiskeverksamhet. Erfarenheterna från Sverige och Estland visar att system med överlåtbara nyttjanderätter ger positiva resultat. Fiskerinäringen utvecklas och primärproduktionens lönsamhet stärks.

Den nu aktuella reformen innebär en inskränkning av fiskerättsinnehavarnas möjligheter att ekonomiskt utnyttja fiskbestånden i ett vattenområde genom kommersiellt fiske. En vattenägare som samtidigt är kommersiell fiskare kan i egna vattnen utnyttja Finlands fiskekvoter för kommersiellt fiske av strömming, vassbuk och lax endast om det sker på basis av en aktörsspecifik fiskekvot eller en särskild fiskekvot. Utskottet konstaterar att det nya systemet inte påverkar fisket efter andra fiskarter än de nämnda kvoterade arterna.

Att kvoterna fördelas till kommersiella fiskare kan även motivera representanterna för fiskerinäringen att i Finland exempelvis bilda en producentorganisation för strömming. Producentorganisationens verksamhet kan, i linje med målen för EU:s marknadsordning för fisk, bidra till att dess medlemmars fiskeverksamhet blir mer lönsam. Bättre lönsamhet inom fiskerinäringen kan förväntas leda till en strukturell omformning av branschen.

Utskottet framhåller vidare att det nya systemet minskar behovet av statlig reglering av fisket. Ett av syftena med de överlåtbara nyttjanderätterna och aktörsspecifika fiskekvoterna är att överföra en del av ansvaret för utnyttjandet av fiskemöjligheterna till de företag och yrkesutövare som bedriver kommersiellt fiske. Om många företag använder sina aktörsspecifika fiskekvoter fullt ut och enskilda aktörsspecifika fiskekvoter överskrids, kan det dock i extremfall leda till att den nationella fiskekvoten överskrids. Det leder enligt EU-reglerna till att Finlands fiskekvoter för de följande åren sänks. Utskottet ser därför som nödvändigt förhindra att de aktörsspecifika fiskekvoterna överskrids. Vid överskridning av kvoterna ska påföljderna riktas till det företag eller den yrkesutövare som överskridit den egna aktörsspecifika kvoten, inte till alla fiskare.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

Kvotssystemet är en ytterst stor reform för de kommersiella fiskarna, så vid fördelningen av kvotandelarna är det helt nödvändigt att sörja för fiskarnas rättssäkerhet och för att kvoterna fördelas rättvist. Utskottet understryker att särskild vikt bör fästas vid att de kommersiella fiskarnas fångsthistorik utreds grundligt och kontrolleras av fiskarna själva. Vid till exempel partrålning måste man utreda fångstandelarna per fartyg utifrån avtalet mellan företagen för att säkerställa ett rättvist utgångsläge. Under sakkunnigutfrågningen framkom det att närings-, trafik- och miljöcentralen i Egentliga Finland har skickat ut uppgifter till de kommersiella fiskarna om de fångster av strömming, vassbuk och lax som registrerats i fångstregistret för åren 2011—2015. Fiskarna har ombetts kontrollera uppgifterna och, om de upptäcker felaktigheter i dem, skicka en motiverad ändringsbegäran till centralen. Utskottet framhåller att en central förutsättning för att kvotssystemet ska fungera är att fiskarnas fångstuppgifter granskas noggrant så att det säkerställs att de är korrekta innan systemet införs.

Regeringen föreslår att det i systemet byggs in en bruksavgift för fiskekvoterna. Avgiften ska täcka kostnaderna för införande och underhåll av systemet. Utskottet betonar att avgiften, som fastställs genom förordning av statsrådet, redan vid införandet av systemet ska läggas på en skälig nivå och att den också ska vara tillräckligt låg i relation till fiskerinäringens nettoresultat. När verksamheten etablerats bör dessutom en sänkning av bruksavgiften övervägas, eftersom statens kostnader för systemet sannolikt kommer att minska med tiden.

Grunderna för fördelning av överlåtbara nyttjanderätter

För att systemet med överlåtbara nyttjanderätter ska fungera är det enligt utskottet nödvändigt att kvotandelarna till de kommersiella fiskarna fördelas på rättvisa grunder. I 13 § 1 mom. i lagförslaget föreslås att de överlåtbara nyttjanderätterna fördelas som andelar i promille till kommersiella fiskare enligt hur stor den kommersiella fiskarens fångst inom Finlands fiskekvot i fråga har varit under åren 2011—2015 för fiskefartyget eller fiskefartygen som ägs eller som har ägts av ett företag eller en yrkesutövare i jämförelse med den totala fångst för alla sökanden som har beräknats på samma sätt. När fångststorleken räknas ut medräknas under referensperioden 2011—2015 de tre kalenderår i fråga om respektive sökande under vilka det för de fartyg som ägs eller har ägts av sökanden har antecknats mest fångster av fiskekvoten i fråga. Enligt motiven till lagförslaget har företagen och yrkesutövarna ansett att en fördelning som baserar sig på fiskarnas fångsthistorik är den mest rättvisa fördelningsgrunden. Även i de andra länderna har fångsthistoriken varit grunden för fördelningen i motsvarande kvotssystem.

Under sakkunnigutfrågningen aktualiserades ställningen för de kommersiella fiskare som inledde fisket först under 2014, 2015 eller 2016. De här nya kommersiella fiskarna har inte någon treårig fångsthistorik som kan jämföras med övriga fiskares fångsthistorik. Utskottet menar att kommersiella fiskare som börjat under de senaste åren inte bör försättas i en så ogynnsam ställning jämfört med andra enbart därför att de inlett verksamheten under de tre senaste åren. Medelåldern för de kommersiella fiskarna är hög och det finns få unga fiskare. Att ta hänsyn till att vissa kommersiella fiskare inlett verksamheten först under de senaste åren säkerställer enligt utskottet bättre en rättvis behandling av fiskarna och en mer rättvis fördelning av de överlåtbara nyttjanderätterna.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

Utskottet föreslår därför att det till 13 § i lagförslaget fogas särskilda bestämmelser som avviker från huvudregeln i 13 § 2 mom. Genom tillägget tryggas i samband med fördelningen av nyttjanderätten ställningen för fiskare som inlett verksamheten under de senaste åren. I detaljmotiven nedan redogörs närmare för ändringsförslaget.

Småskaligt strömmingsfiske med ryssja

Utskottet har informerats om att det vid kusten finns runt 130 kommersiella fiskare som fiskar små mängder strömming med ryssja. I det fall att den här gruppen av fiskare beviljades överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter, skulle kvotandelarna bli mycket små. De här kustfiskarnas medelfångst av strömming för tre kalenderår har underskridit 2 000 kg, och de minsta årliga fångsterna uppgår till endast några kilogram. För ett hundratal av dessa kommersiella fiskare har fångsterna överskridit 2 000 kg. En central förutsättning för införandet av det nya systemet är enligt utskottet att det småskaliga kustfisket kan fortsätta och att kommersiella fiskare kan börja med småskaligt strömmingsfiske med ryssja utan någon större byråkrati.

Utskottet ser det därför som motiverat att på det sätt som närmare anges i detaljmotiven ändra systemet i fråga om strömmingsfiske med ryssja så att överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter beviljas enbart om medelfångsten för de tre bästa åren är minst 2 000 kg. Den föreslagna gränsen påverkar inte nämnvärt strömmingsfisket för innehavarna av aktörsspecifika fiskekvoter, eftersom de aktuella kustfiskarnas strömmingsfångster i genomsnitt uppgått till cirka 200 kg per fiskare. Utskottet understryker att den föreslagna ändringen i väsentlig grad minskar den administrativa bördan såväl för fiskerinäringen som för förvaltningen. Fångsterna från småskaligt strömmingsfiske med ryssja ska enligt förslaget hänföras till den särskilda fiskekvot som fastställs för fiske med ryssja och en kommersiell fiskares fångst får då uppgå till högst 2 000 kg strömming per år.

Begränsning av andelen överlåtbara nyttjanderätter

Utskottet konstaterar att det utifrån erfarenheterna från andra länder är nödvändigt se till att de överlåtbara nyttjanderätterna för fiskekvoter inte koncentreras hos få och stora innehavare. Det är angeläget säkerställa öppen marknadskonkurrens och förebygga de negativa konsekvenserna av en eventuell dominerande marknadsställning. En alltför stark koncentrerings av överlåtbara nyttjanderätter kunde leda till att det småskaliga kustfisket försvåras och att utbudet av fisk blir mer ensidigt.

I 14 § i lagförslaget föreslås det att en kommersiell fiskare som innehar en överlåtbar nyttjanderätt kan inneha högst 200,00 promille (20 %) av de överlåtbara nyttjanderätterna för var och en av Finlands fiskekvoter samt av de icke-överlåtbara nyttjanderätterna. Utskottet menar att den föreslagna andelen på 200 promille i princip är ett lämpligt gränsvärde i fråga om strömming och vassbuk. Nyttjanderätter för strömmingsfiske med ryssja kan inte överlätas till trålfisket, så det lönar sig inte för stora trålfiskeföretag att förvärva sådana nyttjanderätter. Utskottet konstaterar att det i detta sammanhang också är nödvändigt att förhindra att begränsningarna kringgås genom olika bolagsarrangemang. I den nämnda paragrafen föreslås därför att en koncern som idkar kommersiellt fiske betraktas som en (1) kommersiell fiskare.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

Under sakkunnigutfrågningen framkom det att det finns särskilda skäl att begränsa koncentrationen av överlåtbara nyttjanderätter för laxfiske strängare än regeringen föreslår, eftersom laxfiske är en viktig, säsongsbetonad fiskeform för många kustfiskare, trots att fångsterna per fiskare är relativt små. Utskottet ser det som viktigt att beakta laxfiskets karaktär av småskaligt kustfiske och säkerställa att laxfiske kan bedrivas av ett flertal kommersiella fiskare också i framtiden. Det finns redan nu tämligen få laxfiskare särskilt i Finska viken, och en koncentration kunde ge skadliga effekter. Utskottet föreslår i detaljmotiven att begränsningen av andelen överlåtbara nyttjanderätter för laxfiskets del sänks från 200 till 150 promille i syfte att stärka förutsättningarna för det småskaliga kustfisket.

Åland

I 12 § i lagförslaget föreskrivs det om fördelning av Finlands fiskekvoter till överlåtbara nyttjanderätter. Enligt 2 mom. fastställer jord- och skogsbruksministeriet landskapet Ålands andelar av Finlands fiskekvoter av strömming, vassbuk och lax och andelarna överförs till Ålands landskapsregering för att förvaltas av den. Utskottet konstaterar att landskapet Åland inte deltar i kvotsystemet för Fastlandsfinland.

Utifrån 120 § i grundlagen har landskapet Åland självstyrelse enligt vad som särskilt bestäms i självstyrelselagen för Åland. Angående lagstiftningsordningen för självstyrelselagen för Åland och jordförvärvslagen för Åland gäller enligt 75 § 1 mom. i grundlagen det som särskilt bestäms i dessa lagar. Enligt 18 § 16 punkten i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) har landskapet Åland lagstiftningsbehörighet i fråga om jakt och fiske, registrering av fiskefartyg samt styrning av fiskerinäringen. Förslaget är således av betydelse med avseende på Ålands självstyrelse.

Jord- och skogsbruksutskottet konstaterar att grundlagsutskottet i sin praxis har bedömt lagförslag utifrån hur de förhåller sig till självstyrelselagen för Åland och lämnat utlåtande om huruvida lagförslagen bör behandlas i vanlig lagstiftningsordning eller i den ordning som föreskrivs i 69 § och 59 § i självstyrelselagen för Åland. I propositionens detaljmotiv sägs att beslut om fördelningen av fiskekvoter mellan Fastlandsfinland och Åland ska fattas i enlighet med 59 b § 2 mom. i självstyrelselagen. Första och andra meningen i 59 b § 2 mom. i självstyrelselagen är avgörande när det gäller fördelningen av kvoterna. Enligt momentet ska landskapsmyndigheterna och riksmyndigheterna samråda, om de åtgärder de kommer att vidta är beroende av varandra. Om endast en åtgärd kan vidtas i medlemsstaten i ett förvaltningsärende där både landskapet och riket har behörighet enligt denna lag, fattas beslutet om åtgärden av riksmyndigheten. Utskottet ser det som ytterst viktigt att jord- och skogsbruksministeriet och Ålands landskapsstyrelse strävar efter enighet i förhandlingarna om fördelning av kvoterna mellan Åland och Fastlandsfinland. Utskottet konstaterar dessutom att det vid fördelningen av fiskekvoterna måste ses till att de årliga kvoter EU tilldelat Finland inte överskrids.

Grundlagsutskottet konstaterar i sitt utlåtande att det i propositionsmotiven sägs att beslut om fördelningen av fiskekvoter mellan Fastlandsfinland och Åland ska fattas i enlighet med 59 b § 2 mom. i självstyrelselagen. Enligt grundlagsutskottet står förslagets beslutsförfarande enligt den tolkningen i samklang med självstyrelselagen för Åland. Grundlagsutskottet menar dock att det för klarhetens skull krävs att ordalydelsen i bestämmelsen preciseras så att det framgår hur beslutsförfarandet förhåller sig till självstyrelselagen. Grundlagsutskottet fick den 22 september

Betänkande JsUB 16/2016 rd

2016 ett förslag till bestämmelse, utarbetat av justitieministeriet. Enligt förslaget hänvisas det i 12 § 2 mom. i lagförslaget uttryckligen till självstyrelselagen och föreskrivs att landskapet Ålands andelar av Finlands fiskekvoter av strömming, vassbuk och lax fastställs enligt det förfarande som föreskrivs i 59 b § 2 mom. i självstyrelselagen för Åland och överförs till Ålands landskapsregering för att förvaltas av den. Enligt grundlagsutskottets utlåtande kan bestämmelsen preciseras exempelvis så som i justitieministeriets förslag.

Jord- och skogsbruksutskottet föreslår, enligt vad som närmare anges i detaljmotiven nedan, att 12 §:n 2 mom. ändras i enlighet med grundlagsutskottets utlåtande så att det hänvisar till det förfarande som anges i 59 b § 2 mom. i självstyrelselagen.

I utredning till utskottet konstateras att fördelningen av aktörsspecifika fiskekvoter till kommersiella fiskare under alla omständigheter måste säkerställas, för att därigenom möjliggöra att fisket kan bedrivas enligt det nya systemet från ingången av 2017. Det gäller i synnerhet situationer där det finns meningsskiljaktigheter om fördelningen av Finlands fiskekvoter. Vid införandet av det nya kvotsystemet måste Ålands kvotandelar beaktas ända fram till dess att fördelningen har genomförts slutgiltigt. Att kvotfisket kan inledas vid ingången av 2017 kan enligt inkommen utredning säkerställas på så sätt att NTM-centralen fördelar temporära aktörsspecifika fiskekvoter till en andel av högst 90 procent av de till riket hörande kvoterna, vilka fördelas bland fiskarna i Fastlandsfinland på basis av icke-överlåtbara och överlåtbara nyttjanderätter. Jord- och skogsbruksministeriet kan besluta att situationen kräver att förvaltningen av Finlands fiskekvoter delvis sköts av staten fram till dess att fördelningen av kvoterna mellan riket och Åland är slutligt avgjord. Utifrån inkommen utredning anser utskottet att det i lagförslagets 12 § 2 mom. inte är nödvändigt att särskilt nämna de fiskarter för vilka kvoter ska fördelas mellan Fastlandsfinland och Åland.

Med hänvisning till det som sagts ovan föreslår utskottet att det till 20 § fogas bestämmelser om temporära kvoter på det sätt som närmare anges i detaljmotiven.

Särskilda frågor angående laxfisket

Laxbestånden i Östersjön har stärkts sedan 2012, då mängden honfiskar som vandrar upp i Bottniska vikens laxälvar började öka. Laxbestånden i norra Bottniska viken är i allmänhet starkare än bestånden i södra Bottniska viken och Östersjöns huvudbassäng. Svaga laxbestånd finns särskilt i de mindre laxälvarna vid Bottniska viken och i stora delar av Östersjöns huvudbassäng. Internationella havsforskningsrådet ICES har i sin rådgivning konstaterat att blandfisket fortsättningsvis är ett hot mot de svaga laxbestånden, särskilt i huvudbassängen. Det krävs långvariga insatser om de svaga laxbestånden ska återhämta sig. Bland annat måste det införas tillräckligt strikta fiskebegränsningar särskilt i huvudbassängen, vid älvmyningarna och i älvarna.

Utskottet noterar att regeringen avser att i det här sammanhanget se över också den så kallade laxförordningen, som fastställer tidsbegränsningar för det kommersiella laxfisket. Enligt det utkast till förslag till förordning som utskottet fått ska kommersiella fiskare i grupp 1 få fiska lax med en storryssa under den period på våren som nu är belagd med fiskeförbud. En kommersiell fiskares laxfångst under den nuvarande förbudsperioden får enligt förslaget utgöra högst 25 procent av den kommersiella fiskarens aktörsspecifika laxkvot. Om fisket kunde inledas tidigare än för när-

Betänkande JsUB 16/2016 rd

varande skulle fiskarna kunna tidsplanera fisket bättre utifrån efterfrågan, eftersom priset på lax i regel är högre i början av sommaren och särskilt inför midsommaren. Å andra sidan konstaterar utskottet att om fisket inleds med en ryssja per kommersiell fiskare redan i början av våren eller sommaren kan det leda till ett intensivare fiske efter stora honfiskar, som är värdefulla med tanke på stärkandet av de naturliga laxbestånden. Utskottet framhåller att det för en gynnsam utveckling av de naturliga laxbestånden i Bottniska viken är viktigt att de stora honlaxar som på våren och försommaren vandrar längs kusten får möjlighet att leka. Det måste säkerställas att tillräckligt många honlaxar stiger upp i älvarna också i fortsättningen.

I det här sammanhanget hänvisar utskottet till regeringens spetsprojekt för vandrande och utrotningshotade fiskbestånd (Naturpolitik som bygger på förtroende och rättvisa, åtgärd 3). Projektet går ut på att försöka återställa vandringsfiskarnas fortplantningscykel i de viktigaste fiskeriekonomiska spetsobjekten i fiskvägsstrategin. I älvar underlättas fiskens vandring, den naturliga fortplantningen inom fiskbestånden och bevarandet av mångfalden. Det är angeläget att projektet genomförs i praktiken och utskottet framhåller att det krävs långsiktiga insatser framför allt för att återställa laxbeståndens livscykel. För att spetsprojektets mål ska nås måste vi säkerställa att de naturliga laxbestånden utvecklas positivt. Utskottet poängterar därför att konsekvenserna av en eventuell tidigareläggning av laxfisket måste följas särskilt noggrant. Innan vårfisket av lax med ryssja tidigareläggs krävs enligt utskottets ståndpunkt bedömningar av de möjliga laxfångsterna och av konsekvenserna för stora honlaxar och för de hotade laxbestånden i Bottniska viken. Likaså måste kvotsystemets konsekvenser i Finska viken följas upp i fråga om exempelvis laxbeståndet i Kymmene älv, som är föremål för återställande insatser.

Utskottet ser det som viktigt att övergripande utveckla den tidsmässiga regleringen av laxfisket så att man samtidigt försöker stärka lönsamheten för det kommersiella fisket och bevara och stimulera de naturliga laxbestånden samt säkerställa att fisketurismen har goda förutsättningar. Fisketurismen har blivit en betydelsefull näring särskilt i Torne älv. Utvecklingen av fisketurismen kräver starka fiskbestånd och tillräckligt goda fångstutsikter.

I propositionen om laxförordningen är det tidigarelagda fisket med ryssja förknippat med ett förbud mot selektion. Förbudet gäller alla lax med undantag för lax som är under minsta fångstmått eller laxar som skadats av säl eller skarv. Selektionsförbudet måste övervakas effektivt, eftersom laxkvoterna ges styckvis och inte enligt vikt. Det måste förhindras att stora honlaxar tas upp som fångst medan mindre laxar släpps fria i samband med fiske med ryssja. Utskottet ser det också som angeläget att möjligheterna att utveckla fångsttekniken för ryssjor undersöks, så att stora honlaxar som fångas under förvårens fiske kan släppas fria oskadade och så att fisket kan inriktas på utplanterad lax. I det här sammanhanget konstaterar utskottet att sälskador är ett stort problem för yrkesfisket och fiskodlingar i havsområdena. Det är angeläget att hitta effektiva lösningar så att det tillåtna bytesmängden för säl uppnås bättre än hittills.

I syfte att genomföra åtgärderna i statsrådets principbeslut om den nationella lax- och havsöringsstrategin på ett balanserat sätt föreslås det i 25 § i lagförslaget att laxarna ska märkas med en identifieringsbeteckning som fås från närings-, trafik- och miljöcentralen och på så sätt att innehavaren av den aktörsspecifika fiskekvot från vilken laxen härstammar kan identifieras. Märknings tvånget syftar till att minska sådant fiske och sådan saluföring av fisk som strider mot reglerna. Utskottet anser att den obligatoriska märkningen av laxfångsterna gynnar skyddet av naturlaxen

Betänkande JsUB 16/2016 rd

genom att den underlättar övervakningen på alla nivåer och bidrar till att förhindra försäljning av illegala laxfångster. En framtida utvidgning av märkningen av laxfångster så att den omfattar också fritidsfisket bör övervägas. Det är nödvändigt att Finland försöker nå enighet med Sverige om ett system där också den svenska lax som säljs i Finland märks. Det är ytterst viktigt att märkningssystemet införs i praktiken så snabbt som möjligt, poängterar utskottet.

Tillträde till provtagningsställen och företagsregister

Grundlagsutskottet anser i sitt utlåtande att lagförslagen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning, men lagen om det nationella genomförandet av EU:s gemensamma fiskeripolitik bara om utskottets konstitutionella anmärkningar till dess 47 § beaktas på behörigt sätt. Grundlagsutskottet konstaterar att det bör klargöras om EU-lagstiftningen om insamling av uppgifter inom fiskerinäringen ger den nationella lagstiftaren handlingsutrymme i fråga om kontroller i hemfridskyddade lokaler och om det att andra än myndighetspersoner samlar in uppgifter (utövande av kontrollbefogenheter) är förknippat med särskilda yrkesmässiga eller tekniska aspekter eller med andra grunder. Vidare anser grundlagsutskottet att 47 § bör kompletteras med hänvisningar till 39 § i förvaltningslagen och en bestämmelse om att bestämmelserna om straffrättsligt tjänsansvar tillämpas på uppgiftssamlare.

I rådets förordning (EG) nr 199/2008 om upprättande av en gemenskapsram för insamling, förvaltning och utnyttjande av uppgifter inom fiskerisektorn och till stöd för vetenskapliga utlåtan den rörande den gemensamma fiskeripolitiken konstateras att "[m]edlemsstaterna ska se till att provtagningsansvariga som utsetts av det organ som ansvarar för genomförandet av det nationella programmet, för att de ska kunna utföra sina uppdrag, har tillträde till a) alla landningar samt, i förekommande fall, omlastningar och överföringar till vattenbruk, b) fartygs- och företagsregister som sköts av offentlighetsorgan som är relevanta för insamlingen av ekonomiska uppgifter, c) ekonomiska uppgifter om fiskerirelaterade företag". Utskottet konstaterar att avsikten inte är att samla in de nämnda uppgifterna i hemfridskyddade lokaler. I propositionen föreslås att Naturresursinstitutet på denna punkt ska ansvara för de skyldigheter som följer av EU-lagstiftningen.

Utskottet föreslår därför att 57 § i lagförslaget preciseras enligt grundlagsutskottets utlåtande, dvs. så att hemfridskyddade lokaler inte omfattas av uppgiftsinsamlingen och att det till paragrafen dessutom fogas behövliga hänvisningar till förvaltningslagen och till bestämmelserna om tjänsansvar. Ändringen behandlas närmare i detaljmotiven nedan.

Sammantaget anser utskottet att propositionen behövs och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med följande ändringar.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

DETALJMOTIVERING

1. Lagen om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik

2 kap. 5 §. Fiskereglering genom nationella kvoter. Utskottet konstaterar att det kommersiella fisket enligt 1 mom. ska ordnas så att det inte föreligger någon risk för att Finlands fiskekvoter inte är tillräckliga och inte kan användas fullt ut, att fiskbestånden inte bevaras och sköts, det regionala fisketrycket inte regleras och de kommersiella fiskarna inte har jämlika möjligheter till fiske. Utskottet föreslår att ordet ”täysimääräistä” i den finska språkdräkten stryks i syfte att nå större enhet mellan uttrycken i lagen. I den svenska språkdräkten stryks orden ”fullt ut”. Därmed ska det kommersiella fisket ordnas så att det inte föreligger någon risk för att, vid sidan av övriga uppräknade möjligheter, fiskekvoterna inte kan användas.

2 kap. 7 §. Byte av Finlands fiskekvoter med andra medlemsstater inom Europeiska unionen. Med hänvisning till det som sägs ovan om 5 § föreslår utskottet att ordet ”täysimääräinen” i den finska språkdräkten och orden ”fullt ut” i den svenska språkdräkten stryks.

3 kap. 12 §. Fördelning av Finlands fiskekvoter till överlåtbara nyttjanderätter. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande föreslår jord- och skogsbruksutskottet att bestämmelserna om de kvotandelar som fastställs för Åland kompletteras på så sätt att det tydligt framgår hur beslutsfattandet förhåller sig till självstyrelselagen för Åland (1144/1991). Utskottet föreslår att paragrafen ändras så att det i 2 mom. hänvisas till det förfarande som anges i 59 b § 2 mom. i självstyrelselagen, enligt vilket jord- och skogsbruksministeriet och landskapsmyndigheterna i första hand ska sträva efter samförstånd. Utskottet konstaterar att fördelningen av fiskekvoter ska göras på så sätt att de årliga fiskekvoter i Östersjön som EU tilldelat Finland inte överskrids.

Vidare föreslår utskottet att omnämmandet av fiskarter (strömming, vassbuk och lax) i 2 mom. stryks. I momentet hänvisas på ett allmänt plan till fördelningen av de fiskekvoter EU tilldelat Finland mellan Fastlandsfinland och Åland. Vid fördelningen av kvoterna tillämpas det nämnda 59 b § 2 mom. i självstyrelselagen, vilket gör det möjligt att därefter fördela Finlands nationella fiskekvoter i Fastlandsfinland.

Utifrån inkommen utredning föreslår utskottet vidare att 4 mom. ändras så att de överlåtbara nyttjanderätterna för fiskekvoter uttrycks i promille med tre decimalers noggrannhet i stället för med två decimalers noggrannhet. Det innebär att de aktörsspecifika fiskekvoter som beräknas och fördelas för exempelvis strömmingskvoter till stora viktbelopp i stället för med 1 000 kilograms noggrannhet kan avrundas med 100 kilograms noggrannhet, vilken är den noggrannhet som krävs för aktörsspecifika kvoter för strömmingsfiske med ryssja. Ändringen behövs också i fråga om vassbuk och lax.

Enligt utredning till utskottet måste också 5 mom. kompletteras så att det framgår att överlåtbara nyttjanderätter för vassbuk endast kan fördelas för trålfiske. Avsikten är att den resterande delen av vassbuckfångsten ska täckas genom en särskild fiskekvot som fastställs enligt 18 §.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

Utskottet föreslår utifrån inkommen utredning att också bemyndigandet att utfärda förordning i 6 mom. kompletteras och preciseras så att det genom förordning kan utfärdas bestämmelser också om innehållet i beslut om överlåtbara nyttjanderätter.

3 kap. 13 §. Grunderna för fördelning av överlåtbara nyttjanderätter. I en utredning till utskottet konstateras att vissa kommersiella fiskare har inlett fisket först under 2014, 2015 eller 2016. De här nya kommersiella fiskarna har ingen sådan fångsthistorik för tre hela år som enligt lagförslaget förutsätts vid fördelningen av kvoterna. Utskottet menar att det inte finns något motiverat skäl att försätta kommersiella fiskare som börjat under de senaste åren i en ogynnsam ställning på den grunden att de nyligen inlett fiskeverksamheten. Det är angeläget att särskilt unga kommersiella fiskare som nyligen inlett verksamheten hålls kvar inom fiskerinäringen, vars medelålder redan nu är tämligen hög.

Utskottet föreslår därför att det till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. enligt vilket det, i avvikelse från huvudregeln i 2 mom., föreskrivs att det till fångsten för en sökande som inlett kommersiellt fiske år 2014 läggs en mängd som motsvarar medeltalet för fångsterna för 2014 och 2015. Om en sökande inlett kommersiellt fiske år 2015 läggs till fångsten en mängd som motsvarar det årets fångst multiplicerad med två. Om en sökande inlett kommersiellt fiske år 2016, räknas som fångst den mängd som fångats fram till utgången av oktober 2016, vartill läggs en mängd som motsvarar den mängd som fångats fram till utgången av oktober 2016 multiplicerad med två. Den föreslagna ändringen säkerställer enligt utskottet en rättvis behandling av de kommersiella fiskarna och en mer rättvis fördelning av de överlåtbara nyttjanderätterna.

Till följd av de föreslagna ändringarna i 4 mom. föreslår utskottet att också 5 mom. ändras så att inte heller de sökande som inlett verksamheten under perioden 2014—2016 tilldelas överlåtbara nyttjanderätter för laxfiske, om medeltalet av fångsten under tre kalenderår som räknats ut enligt 4 mom. är under tio laxar. Härigenom intar fiskare som inlett verksamheten under de senaste åren samma ställning som de fiskare vars nyttjanderätter beräknas utifrån fångsterna under 2011—2015 på det sätt som anges i 2 mom.

Utskottet hänvisar till det som sägs ovan i den allmänna motiveringen och föreslår att 5 mom. dessutom kompletteras så att det till en sökande inte fördelas överlåtbara nyttjanderätter för strömmingsfiske med ryssja, om medeltalet för tre kalenderår för de strömmingsfångster som fiskats med ryssja och som antecknats för Finlands fiskekvot i fråga och räknats ut enligt 2 mom. eller enligt 4 mom. är under 2 000 kg. Utskottet ser det som viktigt att en kommersiell fiskare kan börja med småskaligt strömmingsfiske med ryssja utan några anslutande begränsningar eller administrativ börda. Överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter ges endast om medeltalet fångsten för de tre bästa åren är minst 2 000 kg. Ändringen minskar väsentligt den administrativa bördan för såväl förvaltningen som branschens aktörer.

Utskottet föreslår att det i hänvisningsbestämmelsen i 6 mom. görs en teknisk ändring så att den till följd av det nya 4 mom. också hänvisar till 5 mom.

3 kap. 14 §. Begränsning av andelen överlåtbara nyttjanderätter. Utskottet konstaterar att det utifrån erfarenheterna från andra länder är nödvändigt att begränsa koncentrationen av överlåtbara nyttjanderätter. Utskottet föreslår att begränsningen av andelen överlåtbara nyttjanderät-

Betänkande JsUB 16/2016 rd

ter sänks från 200 till 150 promille i fråga om laxfisket. Det gör att man kan beakta att laxfisket med ryssja har karaktären av småskaligt kustfiske. Eftersom det förhindrar att nyttjanderätterna koncentreras till endast ett fåtal större aktörer säkerställs att tillräckligt många kommersiella fiskare kan bedriva småskaligt laxfiske.

Utskottet hänvisar till det som konstaterades angående 12 § och föreslår att de överlåtbara nyttjanderätterna uttrycks i promille med tre decimalers noggrannhet i stället för med två decimalers noggrannhet.

3 kap. 18 §. Särskilda fiskekvoter. Utskottet konstaterar att bemyndigandena i 3 mom. måste preciseras. Utskottet föreslår att det till 3 mom. 3 punkten för tydlighetens skull fogas ett omnämnande av att det i statsrådets förordning om särskilda fiskekvoter också kan ingå begränsningar om maximala fångster per kommersiell fiskare. Begränsningarna gäller särskilt strömmingsfiske med ryssja utan aktörsspecifik fiskekvot, varvid det vid behov är möjligt att säkerställa att verksamheten är småskalig.

Vidare ser utskottet det som nödvändigt att i 4 mom. ersätta det felaktiga ordet ”kiintiö” med ”kastuskiintiö”. Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten.

3 kap. 19 §. Förfarande för fördelning av aktörsspecifika fiskekvoter. Utskottet föreslår att det till paragrafen fogas ett nytt 4 mom. där det föreskrivs att sådana aktörsspecifika fiskekvoter eller delar därav som enligt kvotförordningen om Östersjön och rådets förordning (EG) nr 847/96 inte kan överföras till påföljande kalenderår återgår till jord- och skogsbruksministeriet för att förvaltas av det den 6 januari det kalenderår som följer på tillämpningsåret för de nämnda förordningarna. Utifrån inkommen utredning anser utskottet att tillägget klargör situationen för varje kalenderårs aktörsspecifika fiskekvoter efter årsskiftet. Det beaktar också att innehavare av aktörsspecifika fiskekvoter i samband med ett årsskifte, i det fall att fiskekvoten överskridits, kan ha behov av att inom 72 timmar täcka överskridningen genom förvärv av ytterligare aktörsspecifika fiskekvoter på det sätt som avses i 29 § 5 mom.

Utskottet konstaterar att rådets förordning (EG) nr 847/96 fastställer medlemsstaternas utrymme att tillämpa flexibla mekanismer för fördelning av kvoterna mellan åren. För fiskbestånd som omfattas av analytisk TAC och vars tillstånd är tillräckligt gott kan enligt förordningen högst 10 procent av kvoten överföras till påföljande år. De senaste åren har kvotförordningen för Östersjön tillämpat flexmekanismen på kvoterna för strömming och vassbuk. De oanvända kvotdelar för strömming och vassbuk som överstiger 10 procent av kvoten för hela året förloras däremot efter årsskiftet. Laxkvoterna har inte omfattats av flexmekanismen och oanvända kvoter går genast förlorade efter årsskiftet.

3 kap. 20 §. Fördelning av aktörsspecifika fiskekvoter. Med hänvisning till det som sades i den allmänna motiveringen föreslår utskottet att 2 mom. ändras så att närings-, trafik- och miljöcentralen med stöd av jord- och skogsbruksministeriets beslut får fastställa temporära aktörsspecifika fiskekvoter för påföljande år. Den temporära kvoten får uppgå till högst 90 procent av den aktörsspecifika fiskekvot som utifrån överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter fördelas från Finlands respektive fiskekvot, om behandlingen av ett överklagande eller annan rättslig behandling som påverkar fördelningen av Finlands fiskekvot är pågående, eller om kvotförordning-

Betänkande JsUB 16/2016 rd

en om Östersjön inte har publicerats och Finlands fiskekvoter för strömming, vassbuk och lax för det följande året inte har fastställts, varvid de temporära aktörsspecifika fiskekvoterna kan uppgå till högst den nedre gräns som anges i en vetenskaplig rekommendation av Internationella havsforskningsrådet ICES.

Alternativet med temporära aktörsspecifika fiskekvoter är ändamålsenligt inte bara med tanke på fördelningen av kvoter till Åland utan också i andra situationer där fördelningen av kvoter kan leda till rättslig osäkerhet. Utskottet konstaterar att fördelningen av fiskekvoter som överlåtbara nyttjanderätter är ett centralt element i det nya kvotsystemet och är av avgörande intresse för de kommersiella fiskarna. Det är alltså möjligt att innehavare av överlåtbara nyttjanderätter söker ändring i beslut om kvotfördelningen. Ändringssökande genom besvär förhindrar enligt 48 § i lagförslaget inte att beslutet verkställs, men resultatet av ändringssökandet kan leda till en de överlåtbara nyttjanderätterna omfördelas mellan de kommersiella fiskarna. För att denna osäkerhet i inledningsskedet ska beaktas föreslår utskottet att paragrafen kompletteras med bestämmelser om fördelning av temporära aktörsspecifika fiskekvoter och om att staten kan hålla inne en del av kvoterna tills ändringssökandet slutbehandlats och besluten om överlåtbara nyttjanderätter vunnit laga kraft.

Utskottet konstaterar att förslaget att de temporära aktörsspecifika fiskekvoterna får uppgå till högst 90 procent baserar sig dels på strävan att säkerställa en rättvis fördelning, dels på det att om den återstående andelen på 10 procent inte kan fördelas till de kommersiella fiskarna som aktörsspecifika fiskekvoter under det kalenderår de tilldelats för, kan dessa andelar, för strömmingens och vassbukens del, enligt EU-lagstiftningen överföras till påföljande kalenderår. Således går inte möjligheten att utnyttja dessa kvotandelar förlorad. Utskottet föreslår i fråga om fördelningen av eventuella temporära aktörsspecifika fiskekvoter att 1—4 mom. ändras så att termen ”temporär aktörsspecifik fiskekvot” enbart avser de situationer som regleras i det föreslagna nya 2 mom. Utskottet föreslår att 3 mom. ändras så att de beslut om aktörsspecifika fiskekvoter och temporära aktörsspecifika fiskekvoter som närings-, trafik- och miljöcentralen normalt fördelar får ändras endast vid behov. Det minskar den administrativa bördan.

Utskottet föreslår vidare att den felaktiga hänvisningen till 27 § 5 mom. i 3 mom. i fråga om obetalda bruksavgifter ändras, eftersom den bör finnas endast i 1 mom. Hänvisningen i 3 mom. måste alltså strykas. Utskottet föreslår dessutom att hänvisningen i 3 mom. om aktörsspecifika fiskekvoter som återgått till staten med stöd av 29 § 4 mom. stryks, eftersom de återgår till följd av eventuella överskridningar av fiskekvoterna och motsvarande mängder måste lämnas kvar hos staten med tanke på att det genom förordning av kommissionen kan göras minskningar i Finlands fiskekvoter.

Utskottet föreslår också att 4 mom. kompletteras så att när eventuella beslut fattats med stöd av 3 mom. kan närings-, trafik- och miljöcentralen vid behov ändra beslut om aktörsspecifika fiskekvoter eller temporära aktörsspecifika fiskekvoter.

Utskottet föreslår också en teknisk ändring i 4 mom., genom vilken ordet ”kiintiönsä” ersätts med ”kalastuskiintiönsä”. Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

3 kap. 22 §. Överföring av aktörsspecifika fiskekvoter. Genom utredning till utskottet har det framkommit att det finns anledning att specificera 5 mom. i fråga om bestämmelserna om överföring av en aktörsspecifik fiskekvot. Utskottet föreslår att tidpunkten för ikraftträdandet av en överföring av en aktörsspecifik fiskekvot preciseras så att överföringen träder i kraft den dag som närings-, trafik- och miljöcentralen fastställt i fiskekvotsregistret. Utskottet konstaterar att det fastställda datumet för överföringen i vissa fall också kan anges retroaktivt, med hänsyn till att en innehavare med stöd av 29 § 5 mom. har möjlighet att vid överskridning av kvoten förvärva ytterligare aktörsspecifika fiskekvoter och därigenom undgå de påföljder som en överskridning leder till. Ikraftträdandet av en sådan överföring av en aktörsspecifik fiskekvot måste i dessa specialfall retroaktivt fastställas enligt det överföringsdatum som separat fastställts i närings-, trafik- och miljöcentralens fiskekvotsregister.

3 kap. 23 §. Avstående från aktörsspecifika fiskekvoter. Utskottet föreslår att 1 mom. kompletteras så att innehavarna av fiskekvoter genom ansökan kan uttrycka sin vilja att ta emot outnyttjade aktörsspecifika fiskekvoter som andra innehavare avstått ifrån. Om de andra innehavarna inte vill ta emot alla aktörsspecifika fiskekvoter som på detta sätt frigjorts, återgår de kvotandelar som någon avstått från och som andra inte vill ta emot till jord- och skogsbruksministeriet för att förvaltas av det.

Utskottet har genom utredning också uppmärksamats på att det finns behov av att komplettera 2 mom. på så sätt att underlåtenhet att ansöka om aktörsspecifik fiskekvot ska behandlas på samma sätt som avstående från fiskekvoten och att de aktörsspecifika fiskekvoter som fiskare avstått från ska fördelas enbart mellan innehavare av överlåtbara nyttjanderätter. Utskottet föreslår att endast innehavare av överlåtbara nyttjanderätter ska ha möjlighet att ta emot en aktörsspecifik fiskekvot som någon annan avstått från. Därigenom blir inte de sammanlagda aktörsspecifika fiskekvoterna för innehavare av icke-överlåtbara nyttjanderätter större än de högsta mängder som föreskrivs i 17 § i lagförslaget.

3 kap. 26 §. Bruksavgift för aktörsspecifika fiskekvoter. Enligt uppgift till utskottet har avsikten varit att i 3 mom. hänvisa till 20 § 1 mom., inte till 20 § 3 mom. som i propositionen. Utskottet föreslår att felet korrigeras.

3 kap. 27 §. Skyldigheter för innehavare av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter samt påföljder vid underlåtande att iaktta skyldigheterna. Utskottet hänvisar till det som sägs om 5 § och föreslår att orden "mahdollisimman täysimääräisesti" stryks i 2 mom. i den finska språkdräkten. I den svenska språkdräkten stryks på motsvarande sätt frasen "så fullt ut som möjligt".

Utskottet har dessutom uppmärksamats på att det finns ett behov av att komplettera 5 mom. Bestämmelsen bör beakta propositionsmotiven angående näringsfrihet och i det sammanhanget kravet på att temporärt återkallande av ett tillstånd, dvs. av en aktörsspecifik fiskekvot, måste grunda sig på en väsentlig förseelse (försummelse att betala bruksavgift) och på det att anmärkningar och varningar, exempelvis påminnelse och ny förfallodag, till tillståndshavaren inte har lett till att bristerna i verksamheten har korrigerats. Propositionsmotivens omnämnande av påminnelse har av misstag utelämnats i 5 mom. Utskottet föreslår att det till momentet fogas en bestämmelse om att bruksavgiften ska betalas senast på den förfallodag som anges i påminnelsen.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

3 kap. 29 §. Skyldigheter för innehavare av aktörsspecifika fiskekvoter samt påföljder vid underlåtande att iaktta skyldigheterna. Utskottet föreslår att 2 mom. kompletteras så att närings-, trafik- och miljöcentralen får bevilja tillstånd för trålfiske och fiske med ryssja i forsknings- eller utbildningssyfte utan aktörsspecifik fiskekvot. Genom utredning till utskottet har det framkommit ett sporadiskt behov av att fiska små mängder kvoterade fiskarter inom fiskeriutbildningen och i forskningssyfte. Utskottet konstaterar att det kan röra sig om exempelvis trålfiske efter strömming i samband fiskeundervisning eller laxfiske med ryssja för forskningsändamål. Den fångs som fås vid denna typ av småskaligt fiske av försöksnatur ska registreras i en särskild fiskekvot.

Utskottet föreslår dessutom att 3 mom. kompletteras så att också försummelse av skyldigheten att märka lax leder till en påföljd för allvarlig överträdelse enligt rådets IUU-förordning. Utskottet understryker att märkningsskyldigheten är ett mycket viktigt element i den reviderade regleringen av kustfisket. Den gör det möjligt att effektivisera övervakningen av laxfisket och laxfångster-na.

3 kap. 31 §. Fiskekvotsregistrets innehåll. Enligt utredning till utskottet bör 3 punkten preciseras i fråga om de uppgifter som ska lagras i fiskekvotsregistret. Utskottet föreslår att 3 punkten kompletteras och förtydligas på så sätt att en innehavare av överlåtbara nyttjanderätter, icke-överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter också kan ge bemyndigande exempelvis till fiskefartygets befälhavare, som för innehavarens räkning kan utnyttja den aktörsspecifika fiskekvoten och även i samband med fångstrapporten meddela vilken innehavare av aktörsspecifik fiskekvot som fångsten hör till. Därigenom hänförs fångsten till rätt post i fiskekvotsregistret.

3 kap. 32 §. Innehavarens rätt att använda uppgifterna i fiskekvotsregistret. Enligt inkommen utredning finns det i den finska språkdräkten ett terminologiskt fel i paragrafen. Utskottet föreslår att felet rättas till genom att ordet "kiintiöiden" ersätts med "kalastuskiintiöiden". Ändringen påverkar inte den svenska språkdräkten.

6 kap. 47 §. Tillträde till provtagningsställen och företagsregister. Med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande föreslår utskottet att paragrafen kompletteras på så sätt att hemfridskyddade lokaler inte ska omfattas av insamlingen av uppgifter. Vidare föreslår utskottet med hänvisning till grundlagsutskottets utlåtande att paragrafen kompletteras med en hänvisning till 39 § i förvaltningslagen och ett omnämmande av att bestämmelserna om straffrättsligt tjäns-teansvar tillämpas på uppgiftssamlare.

6 kap. 49 §. Ikraftträdande. Utskottet konstaterar att det i 9 § (ändrad genom 1305/2007) i lagen om punktskatt på flytande bränslen (1472/1994) föreskrivs om skattefrihet, under vissa förutsättningar, för fiskefartyg till den del de används för kommersiellt fiske. Utskottet menar att det till ikraftträdandebestämmelse måste fogas en hänvisning till den nya lagen, så att skattelindringen för de ifrågavarande fiskefartygen består. Utskottet föreslår att det till ikraftträdandebestämmelsen fogas ett nytt 3 mom. om bibehållande av skattelindringen. I det nya momentet föreskrivs att om det i någon annan lag hänvisas till den lag om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik som gällde före ikraftträdandet av denna lag, tillämpas denna lag.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

FÖRSLAG TILL BESLUT

Jord- och skogsbruksutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 103/2016 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 103/2016 rd med ändringar. (Utskottets ändringsförslag)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

1 §

Tillämpningsområde

I denna lag föreskrivs om genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik till den del något annat inte föreskrivs i någon annan lag.

Lagen tillämpas inom Finlands territorium och ekonomiska zon samt i de havsområden i vilka sådana i Finland registrerade fartyg som bedriver kommersiellt fiske har rätt att fiska med stöd av lagstiftningen om Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik.

2 §

Behörig myndighet

Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik samt styr och samordnar de tillsynsåtgärder som gäller den. Jord- och skogs-

Betänkande JsUB 16/2016 rd

bruksministeriet är en sådan behörig myndighet i medlemsstaten som avses i Europeiska unionens rättsakter och beslut om Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik, om det inte föreskrivs något annat någon annanstans i lag.

Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar för beredningen och planeringen av genomförandet i fråga om förslaget om fondprogrammet och ändringarna i det. Jord- och skogsbruksministeriet ansvarar även för att godkänna förslaget om en till sin betydelse ringa ändring av fondprogrammet eller för att överlämna förslaget till Europeiska kommissionen för godkännande.

Jord- och skogsbruksministeriet styr och samordnar insamlingen av uppgifter om Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik samt insamlingen, behandlingen, kontrollen och rapporteringen av uppgifterna om tillsynen. Naturresursinstitutet ansvarar för de uppgifter i anknytning till insamling av uppgifter om fiskerinäringen som föreskrivs genom förordning av Europeiska unionen.

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

1) *Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma fiskeripolitiken* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013 om den gemensamma fiskeripolitiken, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1954/2003 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordningar (EG) nr 2371/2002 och (EG) nr 639/2004 och rådets beslut 2004/585/EG,

2) *Europaparlamentets och rådets marknadsförordning* Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter, om ändring av rådets förordningar (EG) nr 1184/2006 och (EG) nr 1224/2009 och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 104/2000,

3) *kommissionens producentförordning* kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1419/2013 om erkännande av producentorganisationer och branschorganisationer, utvidgning av producentorganisationers och branschorganisationers regler och offentliggörande av utlösningspriser enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter,

4) *kommissionens produktionsförordning* kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 1418/2013 om produktions- och saluföringsplaner enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1379/2013 om den gemensamma marknadsordningen för fiskeri- och vattenbruksprodukter,

5) *rådets kontrollförordning* rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006,

6) *kommissionens kontrollförordning* kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 404/2011 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1224/2009 om införande av ett kontrollsystem i gemenskapen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs,

Betänkande JsUB 16/2016 rd

7) *rådets IUU-förordning* rådets förordning (EG) nr 1005/2008 om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1936/2001 och (EG) nr 601/2004 samt om upphävande av förordningarna (EG) nr 1093/94 och (EG) nr 1447/1999,

8) *fondprogrammet* ett sådant programdokument som finansieras helt eller delvis med Europeiska unionens medel och där de åtgärder som finansieras enligt dokumentet i huvudsak hör till området för Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik,

9) *Finlands fiskekvot* Finlands andel av den största tillåtna fångst för varje fiskbestånd i Östersjön som årligen fastställs genom rådets förordningar och bestäms på basis av den relativa stabiliteten.

10) *överlåtbar nyttjanderätt* en sådan rätt att fiska en bestämd andel av Finlands fiskekvot för ett visst fiskbestånd som beviljas för viss tid till en kommersiell fiskare och som kan överföras under de förutsättningar som närmare anges,

11) *aktörsspecifik fiskekvot* den årliga fiskekvot uttryckt i ton eller fiskindivider som fördelas till den kommersiella fiskaren och vars storlek grundar sig på den andel som anges i den överlåtbara nyttjanderätten,

12) *kvotförordningen om Östersjön* rådets förordning genom vilken det årligen fastställs de största tillåtna fångsterna för varje fiskbestånd i Östersjön.

2 kap.

Styrningen av nyttjandet av fiskresurserna

4 §

Fyllande av Finlands fiskekvot eller uppnående av största tillåtna fiskeansträngningsnivå

Fiskefartyg som seglar under finsk flagg får inte fiska ett fiskbestånd eller en grupp av fiskbestånd, om fångsterna som härstammar från det fiskbeståndet eller den gruppen av fiskbestånd, på det sätt som avses i artikel 35.1 a i rådets kontrollförordning förmodligen har fyllt eller överskridit Finlands fiskekvot av det fiskbeståndet, eller om den fiskeansträngningsnivå som avses i artikel 35.1 b i rådets kontrollförordning förmodligen har nåtts eller överskridits. Jord- och skogsbruksministeriet bedömer hur fångstmängden och fiskeansträngningskapaciteten utvecklas utifrån uppgifterna i fångstregistret samt antal, fiskekapacitet och position i fråga om de fiskefartyg som fiskar detta fiskbestånd.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet bestäms den dag då förbudet enligt 1 mom. träder i kraft och den dag enligt artikel 35.2 i rådets kontrollförordning fram till vilken det är tillåtet att förvara i 1 mom. avsedda fångster ombord på fartyget, lasta om dem, flytta om dem, transportera dem och landa dem. Förbudet kan gälla antingen hela det kvotområde som fastställts för ifrågavarande fiskbestånd i Finland eller endast en del av det kvotområde där man kan erhålla en betydande fångstmängd av det fiskbeståndet. Om förbudets ikraftträdande kan föreskrivas så att man beaktar den möjlighet enligt artikel 15.8 i Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma fiskeripolitiken som gäller att de fångster som har överskridit någon annan kvot än kvoten av målarten eller av de fångster för vilka det inte finns en kvot får dras av från kvoten av målarten upp till högst nio procent av den samt den möjlighet enligt artikel 15.9 i den för-

Betänkande JsUB 16/2016 rd

ordningen som gäller att landa ytterligare fångstmängder för högst tio procent av Finlands fiskekvot.

Bestämmelser om fiske av fiskbestånd som ingår i en fiskekvot efter det att fiskekvoten fyllts och fiskeförbud utfärdats finns i artikel 3.1 c i rådets IUU-förordning.

5 §

Fiskereglering genom nationella fiskekvoter

Det kommersiella fisket ska ordnas så att det inte föreligger någon risk för att Finlands fiskekvoter inte är tillräckliga och inte kan användas ~~fullt ut~~, att fiskbestånden inte bevaras och sköts, det regionala fisketrycket inte regleras och de kommersiella fiskarna inte har jämlika möjligheter till fiske. Genom förordning av statsrådet får utfärdas bestämmelser om nationella fiskekvoter som är territoriella, specificerade enligt fartygsgrupp och bundna till en viss tidsperiod för sådana i Europeiska unionen kvoterade fiskbestånd som fiskefartyg som seglar under finsk flagg har rätt att fiska. Förordningen får vara i kraft i högst fem år i sänder.

I en förordning som avses i 1 mom. föreskrivs om största möjliga fångstmängd uttryckt i vikt, antal eller andel av den fiskekvot av ett fiskbestånd som Europeiska unionen har fastställt för Finland, och som på ett havsområde som avgränsas av geografiska koordinater får fiskas, eller som en viss fartygsgrupp får fiska. I förordningen, som är i kraft längre än ett år, föreskrivs om den största möjliga fångstmängden såsom en andel av Finlands fiskekvot. I förordningen är det möjligt att även föreskriva om den bestämda tid under vilken den maximala fångstmängden inte får överskridas.

För fiskefartygen fastställs en fiskekvot enligt fartygsgrupp på basis av fiskefartygets längd, dräktighet, maskinstyrka eller det fiskeredskap som fartyget använder. Den nationella fiskekvoten enligt fartygsgrupp kan gälla antingen hela det kvotområde som fastställts för Finland eller en del av det.

6 §

När den nationellt föreskrivna fiskekvoten har fyllts

När den nationella fiskekvot som anges i en statsrådsförordning som utfärdats med stöd av 5 § har fyllts får fiskbestånd som omfattas av fiskekvoten inte fiskas på kvotområdet. När den fiskekvot enligt fartygsgrupp som anges i en statsrådsförordning har fyllts får fartyg som hör till gruppen inte fiska kvoterade fiskbestånd.

Bestämmelser om de dagar då de i 1 mom. avsedda fiskeförbuden träder i kraft utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet. Jord- och skogsbruksministeriet bedömer hur fångstmängden utvecklas på basis av uppgifterna i fångstregistret samt antal, fiskekapacitet och position samt antalet fiskeredskap i fråga om de fiskefartyg som fiskar detta fiskbestånd. Även bestämmelser om den dag fram till vilken det är tillåtet att hålla kvoterade fångster ombord på fartyget, lasta om dem, flytta om dem, transportera dem och landa dem utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Bestämmelser om fiske av fiskbestånd som ingår i en fiskekvot efter det att fiskekvoten fyllts och fiskeförbud utfärdats finns i artikel 3.1 c i rådets IUU-förordning.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

7 §

Byte av Finlands fiskekvoter med andra medlemsstater inom Europeiska unionen

Jord- och skogsbruksministeriet får på eget initiativ, på initiativ av innehavare av överlåtbara nyttjanderätter eller representanter för kommersiella fiskare byta de fiskekvoter som får användas av Finland och de fiskekvoter som i framtiden kommer att beviljas Finland eller delar av dem med andra medlemsstater inom Europeiska unionen, om bytet garanterar att Finland har tillräckliga fiskekvoter eller att de aktörsspecifika fiskekvoter som avses i 20 § kan användas ~~fullt ut~~ eller att bytet jämnar ut det regionala fisketrycket eller stöder en jämlik fördelning av fiskemöjligheter mellan kommersiella fiskare. Beslut om det bytesförhållande som ska iaktas vid bytet fattas av jord- och skogsbruksministeriet efter att det har hört representanterna för kommersiella fiskare.

8 §

Övriga fiskebegränsningar

Genom förordning av statsrådet får i det syfte som avses i 5 § 1 mom. utfärdas bestämmelser om tidsbegränsat fiskeförbud för ett visst havsområde och begränsningar i fråga om tid, territorium eller kvantitet för användning av fiskeredskap som används för fångst av fiskbestånd som i Europeiska unionen är kvoterade eller på annat sätt reglerade.

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet får i samma syfte dessutom föreskrivas om fiskeredskapens tekniska egenskaper. Ovan avsedda tidsbegränsade fiskeförbud och begränsningar av fiskeredskapen kan gälla alla fiskefartyg eller fartyg i en viss fartygsgrupp.

Bestämmelser om fiske av kvoterade fiskbestånd efter fiskeförbud finns i artikel 3.1 c i rådets IUU-förordning. Bestämmelser om fiske som strider mot de bestämmelser som utfärdats om begränsningar av användningen av fiskeredskap och om tekniska föreskrifter finns i artikel 3.1 e i rådets IUU-förordning.

9 §

Närmare bestämmelser om bevarandeåtgärder och fleråriga planer som avses i Europeiska unionens lagstiftning

Genom förordning av statsrådet får närmare bestämmelser som är nödvändiga för genomförande av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik utfärdas om unionens bevarandeåtgärder och fleråriga planer, vilka avses i artikel 18.8 i Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma fiskeripolitiken.

Sådana närmare bestämmelser om de tekniska egenskaperna för och användningen av fiskeredskap, som tillåts eller krävs enligt bestämmelserna om bevarandeåtgärderna och de mångåriga planerna, får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

10 §

Fisketillstånd

Närings-, trafik- och miljöcentralen beviljar de fisketillstånd som avses i artikel 7 i rådets kontrollförordning och i artikel 4 i kommissionens kontrollförordning för minst ett och högst tio kalenderår åt gången. Närings-, trafik- och miljöcentralen för register över de fiskefartyg som har fått tillstånd och över innehavarna av fiskelicens på fiskefartygen.

Om fisketillstånd söks för fler fiskefartyg än vad som är möjligt att bevilja enligt bestämmelserna om Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik, ges sådana innehavare av fiskelicens företräde vilkas fiskefartyg under licenshavarens besittningstid till närings-, trafik- och miljöcentralen har rapporterat fångster av fiskbestånd som avses i tillståndet under ett flertal kalenderår under de senaste fem åren som föregick det år då tillstånden förklarats lediga att sökas. Högst tio procent av den tillståndsmängd som tilldelats Finland genom en rättsakt av Europeiska unionen och som finns kvar efter den fördelning som avses ovan kan reserveras för sådana innehavare av fiskelicens vilkas fartyg inte har haft rapporterade fångster av fiskarten i fråga under ovan avsedda femårsperiod. Vid beviljandet av tillstånd som reserveras för dylika innehavare av fiskelicens ges sådana innehavare av fiskelicens företräde vars huvudmaskin på fiskefartyget har den lägsta maskineffekten i kilowatt.

Närmare bestämmelser om de fiskbestånd som avses i fisketillstånden och om fiskeredskapen, antalet tillstånd som ska beviljas, de fångstdeklarationer som avses i 2 mom., på vilket område och under vilken tid tillstånden är i kraft samt om förfarandet för ansökan om tillstånd får utfärdas genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet.

Om fiske utan fisketillstånd föreskrivs i artikel 3.1 a i rådets IUU-förordning.

11 §

Överföring av fisketillstånd

Om innehavaren av ett fisketillstånd överlåter det fartyg som nämns i tillståndet, och om inget annat skriftligen har överenskommit om fisketillståndet med parterna i överlåtelsen, överför närings-, trafik- och miljöcentralen fisketillståndet för den återstående tiden på fartygets nya fiskelicensinnehavare, om fartygets nationalitet inte ändras med anledning av överlåtelsen. Innehavaren av fisketillståndet kan komma överens med förvärvaren att fisketillståndet inte åtföljer det fartyg som överlåts. I detta fall överför närings-, trafik- och miljöcentralen tillståndet på ett annat av överlåtarens fiskefartyg, om detta är möjligt enligt Europeiska unionens rättsakter och om det inte är förbjudet någon annanstans i lag.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

3 kap.

Fördelning av Finlands fiskekvoter till kommersiella fiskare

12 §

Fördelning av Finlands fiskekvoter till överlåtbara nyttjanderätter

Finlands fiskekvoter av strömming, vassbuk och lax fördelas till överlåtbara nyttjanderätter i syfte att förbättra verksamhetsförutsättningarna för det kommersiella fiske som bedrivs i havsområdet samt ordna fisket på ett effektivt och hållbart sätt.

Jord- och skogsbruksministeriet fastställer **Andelarna för landskapet Åland** av Finlands fiskekvoter av strömming, vassbuk och lax för landskapet Åland, som överförs till Ålands landskapsregering för att förvaltas av den, **bestäms i enlighet med det förfarande som anges i 59 b § 2 mom. i självstyrelselagen för Åland (1144/1991).**

Efter att andelarna till Åland har fördelats ska jord- och skogsbruksministeriet på basis av ansökan fördela Finlands fiskekvoter av strömming, vassbuk och lax till överlåtbara nyttjanderätter för kommersiella fiskare som äger ett fartyg som är registrerat för kommersiellt fiske i havsområdet. **Den sökande ska senast före utgången av tidsfristen för ansökan uppfylla de krav som ställs på att äga ett fartyg som är registrerat för kommersiellt fiske i havsområdet och på att vara upptagen i registret över kommersiella fiskare.**

De överlåtbara nyttjanderätterna anges som andelar i promille av den fiskekvot i Finland som gäller ett visst fiskbestånd, med **tre** decimalers noggrannhet.

De överlåtbara nyttjanderätter som gäller Finlands fiskekvoter av strömming fördelas separat till trålfisket och till fisket med ryssja. **De överlåtbara nyttjanderätter som gäller Finlands fiskekvoter av vassbuk fördelas till trålfisket.**

Bestämmelser om ansökningsförfarandet för de överlåtbara nyttjanderätterna, om de handlingar som ska bifogas till ansökan **och om innehållet i beslut om överlåtbara nyttjanderätter** utfärdas genom förordning av statsrådet.

13 §

Grunderna för fördelning av överlåtbara nyttjanderätter

De överlåtbara nyttjanderätterna fördelas som andelar i promille till kommersiella fiskare enligt hur stor fångsten inom ifrågavarande Finlands fiskekvot har varit under åren 2011–2015 för det fiskefartyg eller de fiskefartyg som ägs eller som har ägts av en kommersiell fiskare jämfört med den totala fångsten som räknas ut på samma sätt för alla sökanden.

När fångststorleken räknas ut medräknas under referensperioden 2011–2015 de tre kalenderår i fråga om respektive sökande under vilka det i det fångstregister som avses i 30 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken (1188/2014) för de fartyg som ägs eller har ägts av sökanden har antecknats mest fångster av fiskekvoten i fråga.

I fråga om laxfiske medräknas 80 procent av den fångst som fiskats norr om breddgraden 65°30'N före den 25 juni och mellan breddgraderna 64°00'N–65°30'N före den 20 juni.

Med avvikelse från huvudregeln i 2 mom. ska det till fångsten för sökande som har inlett kommersiellt fiske 2014 läggas en mängd som motsvarar medeltalet för fångsterna för 2014 och 2015.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

Om sökanden har inlett kommersiellt fiske 2015, läggs till fångsten en mängd som motsvarar det årets fångst multiplicerad med två. Om sökanden inlett kommersiellt fiske år 2016, räknas som fångst den mängd som fångats fram till utgången av oktober 2016, vartill läggs en mängd som motsvarar den mängd som fångats fram till utgången av oktober 2016 multiplicerad med två.
(Nytt)

Till sökanden fördelas inga överlåtbara nyttjanderätter för laxfiske, om medeltalet av fångsten under de tre kalenderåren för de laxfångster som antecknats för Finlands fiskekvot i fråga och som räknats ut enligt 2 mom. och medeltalet av motsvarande fångst beräknat enligt 4 mom. är under tio laxar. Till sökanden fördelas inga överlåtbara nyttjanderätter för strömmingsfiske med ryssja, om medeltalet under de tre kalenderåren för de strömmingsfångster som fiskats med ryssja och som antecknats för Finlands fiskekvot i fråga och räknats ut enligt 2 mom. och medeltalet av motsvarande fångst beräknat enligt 4 mom. är under tvåtusen kg.

Om det i Europeiska unionens lagstiftning görs ändringar i fråga om kvotområdena för strömming, vassbuk eller lax, fördelar jord- och skogsbruksministeriet de överlåtbara nyttjanderätterna för ifrågavarande Finlands fiskekvot på nytt till innehavarna av överlåtbara nyttjanderätter enligt förhållandet på de i 20 § avsedda aktörsspecifika fiskekvoter som fördelats enligt de giltiga överlåtbara nyttjanderätterna.

Bestämmelser om förfaranden för utredning av de uppgifter som avses i 2, 3, 4 och 5 mom. samt om ett mer exakt beräkningsförfarande får utfärdas genom förordning av statsrådet.

14 §

Begränsning av andelen överlåtbara nyttjanderätter

En kommersiell fiskare kan inneha högst 200,000 promille av de överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätterna för respektive Finlands fiskekvot för strömming och vassbuk och högst 150,000 promille av Finlands fiskekvot för lax. En sådan koncern som avses i 8 kap. 12 § i aktiebolagslagen (624/2006) och som bedriver kommersiellt fiske betraktas som en (1) kommersiell fiskare.

15 §

Giltighetstid för överlåtbara nyttjanderätter och förlängning av giltigheten

De överlåtbara nyttjanderätterna gäller i tio kalenderår från det att de fördelats första gången. Jord- och skogsbruksministeriet kan på basis av en ansökan som görs av innehavaren av en överlåtbar nyttjanderätt inom den tidsfrist som angivits i statsrådets förordning förlänga den överlåtbara nyttjanderättens giltighet för högst fem kalenderår åt gången. Förlängningen av giltigheten förutsätter att sökanden har registrerats som innehavare av den överlåtbara nyttjanderätten i fråga i det register som avses i 30 §.

Om en innehavare av en överlåtbar nyttjanderätt inte ansöker om förlängning av giltigheten för de överlåtbara nyttjanderätterna inom den tidsfrist som det föreskrivs om i 2 mom., återgår de överlåtbara nyttjanderätterna till staten efter det att den ursprungliga giltighetstiden har löpt ut.

Närmare bestämmelser om förfarandet för ansökan om förlängning av giltigheten och om tidsfristen för ansökan utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

16 §

Överföring av överlåtbara nyttjanderätter

En innehavare av överlåtbara nyttjanderätter har rätt att överföra en överlåtbar nyttjanderätt helt eller delvis till en kommersiell fiskare som äger ett fiskefartyg som är registrerat för kommersiellt fiske i havsområdet. Överlåtbara nyttjanderätter får dock inte överföras till en kommersiell fiskare som har hemvist i landskapet Åland.

Ett dödsbo eller konkursbo för en innehavare av överlåtbara nyttjanderätter kan överföra en överlåtbar nyttjanderätt på samma villkor som den ursprungliga rättsinnehavaren.

Efter överföringen får nyttjanderätterna hos den till vilken nyttjanderätten överförs inte överskrida den maximandel av överlåtbara nyttjanderätter som anges i 14 §.

En överlåtbar nyttjanderätt för strömmingsfiske med ryssja får inte överföras till överlåtbara nyttjanderätter för trålfiske, och en överlåtbar nyttjanderätt för laxfiske får inte överföras till andra än sådana kommersiella fiskare i grupp 1 enligt 88 § i lagen om fiske (379/2015) som äger ett fiskefartyg som är registrerat för kommersiellt fiske i havsområdet.

En innehavare av överlåtbara nyttjanderätter som har hemvist norr om breddgraden 64°00'N får inte överföra en överlåtbar nyttjanderätt för laxfiske till en sådan kommersiell fiskare vars hemvist ligger söder om denna breddgrad.

Överföringen av en överlåtbar nyttjanderätt träder i kraft då närings-, trafik- och miljöcentralen har antecknat överföringen i det register som avses i 30 §. Den som överför rätten och den till vilken rätten överförs ska göra en gemensam ansökan om att få överföringen antecknad.

Bestämmelser om förfarandet i anknytning till ansökan om antecknande av överföringen som avses i 6 mom. får utfärdas genom förordning av statsrådet.

17 §

Icke-överlåtbara nyttjanderätter för kommersiella fiskare som börjar bedriva kommersiellt fiske

Till en fiskare som avses i 88 § i lagen om fiske och som har registrerats som en sådan kommersiell fiskare i grupp 1 som börjar bedriva kommersiellt fiske och som äger ett fiskefartyg som är registrerat för kommersiellt fiske i havsområdet får närings-, trafik- och miljöcentralen på skriftlig ansökan fördela en sådan icke-överlåtbar nyttjanderätt för strömmingsfiske eller laxfiske med ryssja som gäller högst fem kalenderår åt gången, som beviljas per kommersiella fiskare vars storlek motsvarar högst två promille av den del av Finlands fiskekvot av strömming eller lax som finns kvar efter fördelningen av de kvotmängder till landskapet Åland som avses i 12 § och de särskilda fiskekvoter som avses i 18 §.

Av varje Finlands fiskekvot av strömming och lax får icke-överlåtbara nyttjanderätter fördelas sammanlagt till en andel som högst motsvarar fyra procent av den del av Finlands fiskekvot i fråga som finns kvar efter fördelningen av den kvotmängd till landskapet Åland som avses i 12 § och den särskilda fiskekvot som avses i 18 §. Om alla de sökande som uppfyller kraven i 1 mom. inte kan beviljas icke-överlåtbara nyttjanderätter till två promille utan att maximandelen på fyra procent överskrids, ska av den ännu inte fördelade andelen av Finlands fiskekvot till de sökande som uppfyller kraven i 1 mom. fördelas lika stora icke-överlåtbara nyttjanderätter.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

Bestämmelser om ansökan om de icke-överlåtbara nyttjanderätter som ska fördelas till kommersiella fiskare som börjar bedriva verksamhet, om innehållet i ansökan och beslut samt om de förfaranden som gäller dessa får utfärdas genom förordning av statsrådet.

18 §

Särskilda fiskekvoter

Genom förordning av statsrådet kan sådana särskilda fiskekvoter av Finlands fiskekvoter av strömming, vassbuk och lax som gäller små mängder reserveras i syfte att trygga verksamhetsförutsättningarna för de olika fiskeformerna samt tillgodose de behov som gäller bifångster.

De särskilda fiskekvoterna fastställs på basis av de olika fiskeformernas fångststatistik från tidigare år och i så små mängder som möjligt så att de inte onödigt begränsar det fiske som bedrivs genom överlåtbara eller icke-överlåtbara nyttjanderätter och genom de aktörsspecifika fiskekvoter enligt 20 § som fördelas enligt dem.

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas om

- 1) vilka fiskbestånd och fiskeformer som de i 1 mom. avsedda särskilda fiskekvoterna gäller,
- 2) storleken på de särskilda fiskekvoterna samt grunderna för beräkningen av storleken, och
- 3) begränsningar av fångsten inom de särskilda fiskekvoterna **och om begränsningar av fångstmängderna per kommersiell fiskare.**

När förordningar enligt 3 mom. utfärdas får de skyldigheter som följer av dem föreskrivas olika för olika grupper av kommersiella fiskare samt olika för innehavare av aktörsspecifika fiskekvoter och övriga kommersiella fiskare.

19 §

Förfarande för fördelning av aktörsspecifika fiskekvoter

Innan de aktörsspecifika fiskekvoter som avses i 2 och 3 mom. fördelas enligt de icke-överlåtbara och överlåtbara nyttjanderätterna, ska de i 12 § 2 mom. avsedda kvotmängder som ska överföras till landskapet Åland samt de i 18 § avsedda särskilda fiskekvoterna av jord- och skogsbruksministeriet dras av från varje Finlands årliga fiskekvot av strömming, vassbuk och lax.

Enligt en icke-överlåtbar nyttjanderätt ska den aktörsspecifika fiskekvot av Finlands fiskekvot som finns kvar efter de avdrag som avses i 1 mom. fördelas av närings-, trafik- och miljöcentralen enligt den andel i promille som den icke-överlåtbara nyttjanderätten anger.

Enligt en överlåtbar nyttjanderätt ska den aktörsspecifika fiskekvot av Finlands fiskekvot som finns kvar efter de avdrag som avses i 1 mom. och den fördelning som utförts enligt 2 mom. fördelas av närings-, trafik- och miljöcentralen enligt den andel i promille som den överlåtbara nyttjanderätten anger.

Aktörsspecifika fiskekvoter och outnyttjade kvotdelar som enligt kvotförordningen om Östersjön och rådets förordning (EG) nr 847/96 om att införa ytterligare villkor för förvaltning av totala tillåtna fångstmängder (TAC) och kvoter med fördelning mellan åren inte kan överföras till påföljande kalenderår, återgår den 6 januari det kalenderår som följer på tillämpningsåret för de nämnda förordningarna till jord- och skogsbruksministeriet för att förvaltas av det. (Nytt)

Betänkande JsUB 16/2016 rd

20 §

Fördelning av aktörsspecifika fiskekvoter

Närings-, trafik- och miljöcentralen fördelar Finlands fiskekvoter av strömming, vassbuk och lax till temporära aktörsspecifika fiskekvoter för kalenderåret enligt de ansökningar som inkommit före utgången av tidsfristen från innehavarna av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter och i enlighet med de förfaranden som avses i 19 §. Närings-, trafik- och miljöcentralen beaktar i dess beslut sådana eventuella avståenden från aktörsspecifika fiskekvoter som avses i 23 § samt i 27 § 5 mom. avsedda förluster av aktörsspecifika fiskekvoter som följer av obetalda bruksavgifter.

Om de aktörsspecifika fiskekvoterna inte kan fördelas före utgången av året på grund av att kvotförordningen om Östersjön inte har publicerats och Finlands fiskekvoter för strömming, vassbuk och lax för det följande året inte har fastställts, kan närings-, trafik- och miljöcentralen fastställa temporära aktörsspecifika fiskekvoter för det följande året, vilkas mängd får omfatta högst 70 procent av de aktörsspecifika fiskekvoterna för det innevarande året eller högst den nedre gräns som anges i en vetenskaplig rekommendation av Internationella havsforskningsrådet.

Närings-, trafik- och miljöcentralen får med stöd av ett beslut av jord- och skogsbruksministeriet fastställa temporära aktörsspecifika fiskekvoter för påföljande år så att en temporära kvot uppgår till högst 90 procent av den aktörsspecifika fiskekvot som utifrån överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter fördelas från en viss fiskekvot som tilldelats Finland, om

1) behandling av ändringssökande eller annan domstolsbehandling som påverkar fördelningen av Finlands fiskekvot pågår eller

2) kvotförordningen om Östersjön inte har publicerats och Finlands fiskekvoter för strömming, vassbuk och lax för det följande året inte har fastställts, varvid de temporära aktörsspecifika fiskekvoterna dessutom får uppgå till högst den nedre gräns som anges i en vetenskaplig rekommendation av Internationella havsforskningsrådet.

När jord- och skogsbruksministeriet har utrett användningen av de aktörsspecifika fiskekvoterna under det föregående året, kan den enligt förfarandet i 28 § fördela i 27 § 2 och 3 mom. avsedda eventuella överlåtbara nyttjanderätter som återgått till staten samt vid behov ändra beslut om de överlåtbara nyttjanderätterna. Utgående från uppgifterna om användningen av de aktörsspecifika fiskekvoterna under det föregående året eller när de grunder som avses i 2 mom. inte längre föreligger, ändrar närings-, trafik- och miljöcentralen vid behov beslut om aktörsspecifika fiskekvoter eller temporära aktörsspecifika fiskekvoter.

När eventuella ändringar av beslut som avses i 3 mom. har gjorts och Europeiska kommissionen genom dess förordning har bekräftat eventuella överföringar av Finlands fiskekvoter eller avdrag från det föregående året, ändrar närings-, trafik- och miljöcentralen vid behov sina beslut om de slutliga aktörsspecifika fiskekvoterna. De tillägg som följer av Europeiska kommissionens förordning fördelas till innehavarna av icke-överlåtbara och överlåtbara nyttjanderätter i proportion till deras andelar och avdragen till de innehavare som har överskridit sin aktörsspecifika fiskekvot under det föregående året fördelas dem emellan i proportion till storleken på de överskridna kvoterna.

Bestämmelser om ansökan om aktörsspecifika fiskekvoter, om innehållet i ansökan och beslut samt om de förfaranden som gäller dessa får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

21 §

Inverkan på aktörsspecifika fiskekvoter vid ändringar av Finlands fiskekvoter

Om Finlands fiskekvot minskar eller ökar mitt i kalenderåret genom ett beslut av rådet, ska närings-, trafik- och miljöcentralen vid behov ändra det beslut om aktörsspecifika fiskekvoter som avses i 20 § 3 eller 4 mom. så att de tillägg och avdrag i fråga om Finlands fiskekvoter fördelas till innehavare av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter i proportion till de överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätterna.

22 §

Överföring av aktörsspecifika fiskekvoter

En innehavare av en aktörsspecifik fiskekvot får överföra den aktörsspecifika fiskekvoten helt eller delvis till en kommersiell fiskare som är registrerad i registret enligt 30 §. Ett dödsbo eller konkursbo för en innehavare av en aktörsspecifik fiskekvot kan överföra den aktörsspecifika fiskekvoten på samma villkor som den ursprungliga rättsinnehavaren.

I laxfiske får en aktörsspecifik fiskekvot överföras endast till en sådan kommersiell fiskare som avses i 88 § i lagen om fiske och som har registrerats som kommersiell fiskare i grupp 1 och som äger ett fiskefartyg som är registrerat för kommersiellt fiske i havsområdet.

En innehavare av en aktörsspecifik fiskekvot som har hemvist norr om breddgraden 64°00'N får inte överföra en aktörsspecifik fiskekvot för lax till en sådan kommersiell fiskare som har hemvist söder om den breddgraden.

Om innehavaren av en aktörsspecifik fiskekvot överför en aktörsspecifik fiskekvot eller en del av den till en kommersiell fiskare som inte har registrerats i registret enligt 30 §, ska den som överför kvoten och den till vilken kvoten överförs göra en gemensam ansökan hos närings-, trafik- och miljöcentralen om att få överföringen antecknad. Närings-, trafik- och miljöcentralen kontrollerar att den till vilken kvoten överförs är registrerad som kommersiell fiskare och äger ett fiskefartyg som är registrerat för kommersiellt fiske i havsområdet.

Överföringen av en aktörsspecifik fiskekvot träder i kraft **den dag för vilken** närings-, trafik- och miljöcentralen **har fastställt** överföringen i det register som avses i 30 §.

Bestämmelser om förfaranden för överföring, ansökan och beslutsfattande i fråga om aktörsspecifika fiskekvoter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

23 §

Avstående från aktörsspecifika fiskekvoter

En innehavare av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter kan i en ansökan som avses i 20 § meddela att denna avstår helt eller delvis från sin aktörsspecifika fiskekvot för följande kalenderår som fördelas enligt ~~den överlåtbara~~ nyttjanderätten. **En aktörsspecifik fiskekvot som en innehavare av överlåtbara eller icke-överlåtbara nyttjanderätter underlåtit att söka jämföras med en aktörsspecifik fiskekvot som innehavaren avstått från.**

Den andel som innehavaren avstår från ska fördelas mellan de övriga innehavarna av överlåtbara ~~och icke-överlåtbara~~ nyttjanderätter för Finlands fiskekvot i fråga i proportion till de över-

Betänkande JsUB 16/2016 rd

låtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätterna, varvid beaktas innehavarnas beredskap utifrån de ansökningar som avses i 20 § att ta emot fler aktörsspecifika fiskekvoter. Om alla de aktörsspecifika fiskekvoter som innehavare avstått från inte tas emot med stöd av de andra innehavarnas ansökningar, kvarstår dessa fiskekvoter hos jord- och skogsbruksministeriet och förvaltas av det.

24 §

Rapporter från innehavare av aktörsspecifika fiskekvoter och kvotarrangemang

Innehavare av aktörsspecifika fiskekvoter ska i de fångst- och landningsdeklarationer som avses i 21 och 25 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken meddela vem det är som är innehavare av den aktörsspecifika fiskekvot som den rapporterade fångsten eller en del av den gäller.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar årligen om de Finlands fiskekvoter som ska omfattas av den möjlighet enligt artikel 15.8 i Europaparlamentets och rådets förordning om den gemensamma fiskeripolitiken som gäller att de fångster som har överskridit någon annan kvot än kvoten av målarten eller av de fångster för vilka det inte finns en kvot dras av från kvoten av målarten upp till högst nio procent av den.

Bestämmelser om de fiskebegränsningar i fråga om fiskeredskap som ska användas, fiskeområden eller fångstens sammansättning, vilka behövs för att tillämpa det beslut av jord- och skogsbruksministeriet som avses i 2 mom., får utfärdas genom förordning av statsrådet.

25 §

Specialbestämmelser om laxfångster

Första försäljning av lax som fiskats i havsområdet är tillåten endast för en innehavare av en aktörsspecifik fiskekvot. Övriga kommersiella fiskare ska frisläppa laxarna vid fiske med ryssja. Innehavaren av en aktörsspecifik fiskekvot för lax ska märka de laxar som ska säljas med den identifieringsbeteckning som fås från närings-, trafik- och miljöcentralen på så sätt att innehavaren av den aktörsspecifika fiskekvot från vilken laxen härstammar kan identifieras.

Genom förordning av statsrådet får det föreskrivas om

- 1) maximimängden av den laxfångst som tillåts per kommersiell fiskare i ett visst område eller under en viss tid,
- 2) begränsningar av laxfångstens sammansättning, och
- 3) förfaranden för märkningen av den fångst som gäller de aktörsspecifika fiskekvoterna.

När förordningar enligt 2 mom. utfärdas får de skyldigheter som följer av dem föreskrivas olika för olika grupper av kommersiella fiskare samt olika för innehavare av aktörsspecifika fiskekvoter och övriga kommersiella fiskare.

26 §

Bruksavgift för aktörsspecifika fiskekvoter

Innehavare av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter ska till staten betala bruksavgift för aktörsspecifika fiskekvoter.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

Bruksavgiften beräknas genom att multiplicera storleken på den aktörsspecifika fiskekvoten med priset per ton på strömming och vassbuk eller styckepriset på lax. Bestämmelser om de priser per ton och per fisk på strömming, vassbuk och lax som bestäms enligt primärproducentens genomsnittliga marknadspris så att priserna i genomsnitt inte överskrider en och en halv procent av det marknadspris som primärproducenten får per ifrågavarande ton fisk eller fisk utfärdas genom förordning av statsrådet.

I det beslut om fördelning som avses i 20 § 1 mom. och som gäller de aktörsspecifika fiskekvoterna fastställer närings-, trafik- och miljöcentralen en bruksavgift för den aktörsspecifika fiskekvot som innehavaren av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter får.

27 §

Skyldigheter för innehavare av överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter samt påföljder vid underlåtande att iakttä skyldigheterna

Innehavare av en överlåtbar nyttjanderätt är skyldig att ~~sa fullt ut som möjligt~~ utnyttja sina aktörsspecifika fiskekvoter som fördelats på basis av denna rätt eller att överföra dem till andra kommersiella fiskare så att de kan utnyttjas i enlighet med 22 §.

En överlåtbar nyttjanderätt återgår i sin helhet till staten, om dess innehavare under två av tre på varandra följande år inte använder sin aktörsspecifika fiskekvot som fördelats på basis av den överlåtbara nyttjanderätten eller inte överför en del av den till andra kommersiella fiskare i enlighet med 22 §.

Hälften av en överlåtbar nyttjanderätt återgår till staten, om dess innehavare under två av tre på varandra följande år inte använder minst hälften av sin aktörsspecifika fiskekvot som fördelats på basis av den överlåtbara nyttjanderätten eller inte överför minst hälften av den till andra kommersiella fiskare i enlighet med 22 §.

Den icke-överlåtbara nyttjanderätt som avses i 17 § återgår i sin helhet till staten, om dess innehavare under två av tre på varandra följande år inte använder minst 50 procent av sin aktörsspecifika fiskekvot som fördelats på basis av den icke-överlåtbara nyttjanderätten.

Innehavaren av den överlåtbara eller icke-överlåtbara nyttjanderätten är skyldig att betala bruksavgiften för den aktörsspecifika fiskekvoten före förfallodagen. Om innehavaren av den överlåtbara eller icke-överlåtbara nyttjanderätten inte har betalat bruksavgiften före tidsfristen för följande års ansökan om aktörsspecifika fiskekvoter **eller senast på den förfallodag som fastställts i en påminnelse**, förlorar innehavaren sin rätt till den aktörsspecifika fiskekvoten för följande år.

28 §

Fördelning av överlåtbara nyttjanderätter som återgått till staten

Jord- och skogsbruksministeriet fördelar enligt de ansökningar som inkommit före den tidsfrist som den bestämt de överlåtbara nyttjanderätter som återgått till staten på basis av 27 § 2 och 3 mom. och 15 § till de innehavare av icke-överlåtbara nyttjanderätter enligt 17 § som under minst två år har utnyttjat minst 50 procent varje år av de aktörsspecifika fiskekvoter som fördelats enligt de icke-överlåtbara nyttjanderätterna.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

Storleken på en överlåtbar nyttjanderätt som fördelats i enlighet med 1 mom. kan vara högst fyra promille.

Om de nyttjanderätter som återgått till staten inte räcker till för alla de innehavare av icke-överlåtbara nyttjanderätter som uppfyller de ovan nämnda kraven, rangordnas de sökande så att giltighetstiden för den icke-överlåtbara nyttjanderätten prioriteras i första hand och det procentuella utnyttjandet av den icke-överlåtbara nyttjanderätten i andra hand.

Om det av de överlåtbara nyttjanderätter som återgått till staten på basis av 27 § 2 och 3 mom. och 15 § finns kvar överlåtbara nyttjanderätter efter fördelningen enligt 3 mom., fördelas den återstående andelen mellan de övriga innehavarna av de överlåtbara nyttjanderätterna för Finlands fiskekvot i fråga i proportion till de överlåtbara nyttjanderätterna och enligt de begränsningar som avses i 14 §.

Bestämmelser om hur de överlåtbara nyttjanderätter som återgått till staten ska fördelas till kommersiella fiskare får utfärdas genom förordning av statsrådet.

29 §

Skyldigheter för innehavare av aktörsspecifika fiskekvoter samt påföljder vid underlåtande att iaktta skyldigheterna

Innehavaren av en aktörsspecifik fiskekvot ska ordna sin fiskeverksamhet och följa upp utnyttjandet av sin aktörsspecifika fiskekvot med beaktande av eventuella verkningar av en överskridning av kvoten så att de fångster som innehavaren av den aktörsspecifika fiskekvoten fiskar inte överskrider den aktörsspecifika fiskekvot som fördelats eller som ska fördelas till innehavaren.

Det är förbjudet att fiska Finlands fiskekvoter av strömming, vassbuk och lax utan en aktörsspecifik fiskekvot, med undantag av det fiske som bedrivs på basis av de särskilda fiskekvoter som avses i 18 §. Innehavaren av en aktörsspecifik fiskekvot får inte fiska ovan nämnda Finlands fiskekvoter, om innehavarens aktörsspecifika fiskekvot som gäller en av de ovan nämnda fiskekvoterna i Finland har fyllts. Fisket ska avbrytas omedelbart, om det är uppenbart att den aktörsspecifika fiskekvoten har fyllts. Närings-, trafik- och miljöcentralen kan bevilja tillstånd för trålfiske eller fiske med ryssja i forsknings- och utbildningssyfte utan aktörsspecifik fiskekvot på så sätt att fångsten hänförs till en särskild fiskekvot.

Om påföljdsavgiften som påförs för allvarlig överträdelse på grund av fiske utan en aktörsspecifik fiskekvot, fiske som överskridit denna kvot och överträdelse av skyldigheten enligt 25 § att märka lax föreskrivs i 51 och 52 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken.

Om en sådan innehavare av en aktörsspecifik fiskekvot som har överskridit en aktörsspecifik fiskekvot samtidigt är innehavare av en överlåtbar nyttjanderätt, ska en mängd som motsvarar den överskridna mängden dras av från denna aktörsspecifika fiskekvot för följande år som fördelats till innehavaren av den överlåtbara nyttjanderätten samt denna andel av den aktörsspecifika fiskekvoten återgå till staten.

Om en innehavare av en aktörsspecifik fiskekvot överskrider sin aktörsspecifika fiskekvot, har innehavaren efter landningen av fångsten 72 timmar på sig att skaffa sig flera aktörsspecifika fiskekvoter samt att meddela närings-, trafik- och miljöcentralen om detta för att undgå de påföljder som avses i 3 och 4 mom.

Bestämmelser om förfarandet vid överföringar enligt 5 mom. och om uppföljningen av aktörsspecifika fiskekvoter får utfärdas genom förordning av statsrådet.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

30 §

Register över överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter inom kommersiellt fiske

Jord- och skogsbruksministeriet tar i bruk ett register för överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter (*fiskekvotsregister*) som ska ingå i det informationssystem som avses i 29 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken. Registret används för skötseln av de uppgifter som det föreskrivs om i Europeiska unionens lagstiftning och i denna lag.

Ansvariga för fiskekvotsregistret är jord- och skogsbruksministeriet och närings-, trafik- och miljöcentralen. Huvudansvarig registerförare är närings-, trafik- och miljöcentralen. Bägge registeransvariga svarar för de uppgifter som de för in i registret och för uppgifternas riktighet. Registeruppgifterna får utlämnas till Naturresursinstitutet för forskning och statistikföring.

31 §

Fiskekvotsregistrets innehåll

I fiskekvotsregistret kan införas

1) namn och kontaktuppgifter samt personbeteckning eller företags- och organisationsnummer i fråga om innehavare av överlåtbara nyttjanderätter, icke-överlåtbara nyttjanderätter samt aktörsspecifika fiskekvoter,

2) de andelar i promille av de överlåtbara nyttjanderätter och icke-överlåtbara nyttjanderätter som innehas av innehavare av överlåtbara nyttjanderätter och icke-överlåtbara nyttjanderätter samt storlekarna på de aktörsspecifika fiskekvoter som innehas av innehavare av aktörsspecifika fiskekvoter samt användningsgraden i anknytning till nyttjandet av dem och fångsterna.

3) namn och kontaktuppgifter samt uppgifter som behövs för autentiseringen i fråga om en kontaktperson som bemyndigats att ta del av uppgifter **om, utnyttja, göra anmälningar om och utföra överföringar av aktörsspecifika fiskekvoter** i stället för en innehavare av överlåtbara nyttjanderätter, icke-överlåtbara nyttjanderätter samt aktörsspecifika fiskekvoter,

4) uppgifter om överföringar av överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter,

5) uppgifter om observerade aktörsspecifika fiskekvoter som har överskridits eller om fiske utan fiskekvoter,

6) andra nödvändiga uppgifter som behövs vid behandlingen av ansökningar.

32 §

Innehavarens rätt att använda uppgifterna i fiskekvotsregistret

Innehavarna av överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter har i den elektroniska tjänst som hör till registret rätt att ta del av sina egna uppgifter, att ta del av övriga uppgifter om identifieringsbeteckningarna för de som innehar överlåtbara och icke-överlåtbara nyttjanderätter och aktörsspecifika fiskekvoter samt att helt eller delvis överföra sin aktörsspecifika fiskekvot till en annan innehavare av en aktörsspecifik fiskekvot som införts i registret.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

För att ta del av uppgifter samt överföringar i den elektroniska tjänsten krävs det sådan stark autentisering som avses i 2 § i lagen om stark autentisering och elektroniska signaturer (617/2009).

4 kap.

Marknadsordningen

33 §

Erkännande av producentorganisationer och branschorganisationer

De producentorganisationer och branschorganisationer inom fiskeri och vattenbruk som avses i kapitel II avsnitt 1 i Europaparlamentets och rådets marknadsförordning erkänns av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med artikel 2 i kommissionens producentförordning. Erkännandet kräver att de föreskrivna förutsättningar som anges i artiklarna 14 och 16 i Europaparlamentets och rådets marknadsförordning uppfylls.

En sådan ekonomiskt tillräckligt aktiv producentorganisation som avses i artikel 14.1 b i Europaparlamentets och rådets marknadsförordning innebär att den ekonomiska verksamheten utgör minst 20 procent av den årliga fångsten av fiskarten i fråga eller av det antal kommersiella fiskare i Finland som fiskar den. Den väsentliga andelen av verksamheten inom produktion samt antingen beredning eller saluföring, eller båda, med avseende på fiskeri- och vattenbruksprodukter eller produkter som beretts av fiskeri- och vattenbruksprodukter, som avses i artikel 16.1 b i Europaparlamentets och rådets marknadsförordning, ska utgöra minst 20 procent.

Om det erkännande som avses ovan i 1 mom. föreskrivs i kommissionens producentförordning. Bestämmelser om de utredningar som ska bifogas till ansökan får utfärdas genom förordning av statsrådet.

34 §

Återkallelse av erkännande av producentorganisationer och branschorganisationer

Beslut om återkallelse av det erkännande som avses i 33 § fattas av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med artikel 18 i Europaparlamentets och rådets marknadsförordning och artiklarna 3 och 4 i kommissionens producentförordning, om förutsättningarna för erkännandet inte längre uppfylls.

35 §

Utvidgning av regler inom producentorganisationer och branschorganisationer

Beslut om att de regler som gäller inom producentorganisationen och branschorganisationen även ska gälla för producenter som inte hör till producentorganisationen eller för aktörer som inte hör till branschorganisationen fattas av jord- och skogsbruksministeriet i enlighet med artiklarna 22, 23 och 25 i Europaparlamentets och rådets marknadsförordning och artikel 5 i kommissionens

Betänkande JsUB 16/2016 rd

nens producentförordning. Organisationen ska i en ansökan som gäller en utvidgning av reglerna lägga fram grunderna för utvidgningen av reglerna och visa att de förutsättningar som föreskrivs i artiklarna 22 och 23 uppfylls.

Jord- och skogsbruksministeriet beslutar om de ersättningar som de icke-producenter eller icke-aktörer som avses i artikel 24 i Europaparlamentets och rådets marknadsförordning ska betala till producentorganisationen eller branschorganisationen.

36 §

Producentorganisationens produktions- och saluföringsplan

Jord- och skogsbruksministeriet godkänner producentorganisationens produktions- och saluföringsplan eller ändringar i den som avses i artikel 28 i Europaparlamentets och rådets marknadsförordning i enlighet med kommissionens produktionsförordning.

Jord- och skogsbruksministeriet godkänner den årsrapport om producentorganisationens verksamhet enligt produktions- och saluföringsplanen som avses i artikel 28.5 i Europaparlamentets och rådets marknadsförordning.

37 §

Handelsbeteckningar och vetenskapliga namn på fiskeri- och vattenbruksprodukter

Genom förordning av jord- och skogsbruksministeriet fastställs den förteckning över handelsbeteckningar och vetenskapliga namn på tillåtna fiskeri- och vattenbruksprodukter inom Finlands territorium som avses i artikel 37.1 i Europaparlamentets och rådets marknadsförordning.

5 kap.

Registrering av fiskefartyg som används i insjövattnen

38 §

Fiskefartygsregister för insjövattnen

I fiskefartygsregistret för insjövattnen införs de fartyg och båtar som används för kommersiellt fiske i insjövattnen (*insjöfartyg*).

39 §

Behörig registeransvarig

Närings-, trafik- och miljöcentralen är behörig registeransvarig när det gäller insjöfartyg. Närings-, trafik- och miljöcentralen beslutar om registrering och avregistrering av insjöfartyg, gör registeranteckningar om dem samt svarar för att anteckningarna är riktiga.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

Jord- och skogsbruksministeriet svarar för styrningen av registerföringen samt för upprätthållandet och utvecklandet av det informationssystem som krävs för att administrera registret.

40 §

Uppgifter som antecknas i registret

De uppgifter om ett insjöfartyg som ska antecknas i registret innefattar namn, personbeteckning eller företags- och organisationsnummer, språkkod samt adress- och kontaktuppgifter för fiskefartygets ägare och innehavare. I registret antecknas dessutom fartygsgruppen för fartyget som avses i 41 §, uppgifter om besiktning av fartyget, maskinstyrkan för fartygets huvudmotor samt uppgifter om de utmätningåtgärder, säkringsåtgärder och verkställighetsåtgärder som gäller fartyget.

41 §

Gruppering

Insjöfartyg grupperas enligt deras huvudsakliga användningssätt vid fiske i två grupper enligt följande:

- 1) fartygsgrupp 1: trålare,
- 2) fartygsgrupp 2: övriga fartyg.

För insjöfartyget ges en identifieringsbeteckning som omfattar tre bokstäver samt en sifferdel. Identifieringsbeteckningens bokstavsdel omfattar bokstäverna KAL och sifferdelen omfattar nummer i löpande ordning.

42 §

Registrering av insjöfartyg

Ägaren av ett insjöfartyg ska innan fartyget tas i bruk vid fiske anmäla fartyget för registrering.

Till ansökan ska fogas en styrkt kopia av den handling som visar äganderättens övergång samt i fråga om sådana insjöfartyg som ska besiktas även kopior av besiktningsintyg.

Då ett insjöfartyg har antecknats i registret, ges ett registerutdrag om detta.

43 §

Avregistrering av insjöfartyg

Ett insjöfartyg avregistreras på basis av ägarens anmälan. Innan ett beslut fattas ska den innehavare av fartyget som antecknats i registret underrättas om ägarens anmälan.

Insjöfartyget kan avregistreras av den registeransvariga, om det har förstörts eller om det inte har använts för kommersiellt fiske under de tre senaste kalenderåren. Innan ett beslut fattas ska den ägare och den innehavare av fartyget som antecknats i registret ges tillfälle att bli hörd.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

44 §

Skyldighet att anmäla förändringar och uppgifter

Om ett insjöfartyg har förstörts eller om det inte längre används i kommersiellt fiske eller om det skett någon annan väsentlig förändring i registeruppgifterna, ska ägaren av insjöfartyget utan dröjsmål informera om detta och samtidigt lägga fram en behövlig utredning om förändringarna. Om den registeransvariga har fått kännedom om förändringen på något annat sätt, kan den registeransvariga efter att ha hört berörd part ändra registeruppgifterna så att de motsvarar de förändrade omständigheterna.

Ett fartygs ägare och innehavare är skyldiga att på den registeransvarigas begäran lämna uppgifter som behövs för registerföringen eller ändamålet med registret.

45 §

Den registeransvarigas rätt att få uppgifter av myndigheter

Trots sekretessbestämmelserna har den registeransvariga rätt att få följande uppgifter som är nödvändiga för registerföringen och ändamålet med registret:

1) av de myndigheter som ansvarar för befolknings-, företags- och organisationsdataregister: personbeteckningar och företags- och organisationsnummer, adress- och kontaktuppgifter om insjöfartygs ägare och innehavare och anställda på insjöfartyg samt uppgifter om personers död och uppgifter om att juridiska personer upplösts eller att deras verksamhet upphört,

2) av de myndigheter som för fartygsregister: uppgifter om anteckningar om dem som äger och innehar registrerade fiskefartyg,

3) av utmätningsmyndigheterna: uppgifter om utmätningsåtgärder, säkerhetsåtgärder och verkställighetsåtgärder som gäller insjöfartyg,

4) av de myndigheter som utför besiktning av fartyg: uppgifter om besiktning av insjöfartyg.

Uppgifterna får lämnas ut med hjälp av en teknisk anslutning eller annars elektroniskt.

6 kap.

Särskilda bestämmelser

46 §

Naturresursinstitutets rätt att få uppgifter

Naturresursinstitutet har rätt att av registrerade kommersiella fiskare, företag inom beredning och saluföring av fisk, företag inom fiskodling samt övriga aktörer inom fiskerinäringen få sådana uppgifter i anknytning till verksamhetsutövandet som är nödvändiga för att kunna iaktta de skyldigheter i fråga om insamling, förvaltning och utnyttjande av uppgifter inom fiskerinäringen och stöd för vetenskapliga utlåtanden som det föreskrivs om inom Europeiska unionen.

Betänkande JsUB 16/2016 rd

47 §

Tillträde till provtagningsställen och företagsregister

Naturresursinstitutets utsedda uppgiftsinsamlare har rätt till tillträde till fartyg, företagslokaler, andra provtagningsställen samt företagsregister så att de kan samla in uppgifter som behövs för att kunna iakttas de skyldigheter i fråga om insamling, förvaltning och utnyttjande av uppgifter inom fiskerinäringen och stöd för vetenskapliga utlåtanen som det föreskrivs om inom Europeiska unionen till den del de lokaler som avses ovan inte omfattas av hemfriden. Vid insamling av uppgifter ska i tillämpliga delar iakttas vad som föreskrivs i 39 § i förvaltningslagen (434/2003). Bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar tillämpas på uppgiftssamlare när de utför de uppgifter som avses ovan i denna paragraf.

48 §

Ändringssökande

Ändring i beslut som meddelats av jord- och skogsbruksministeriet och närings-, trafik- och miljöcentralen enligt denna lag får sökas genom besvär hos Åbo förvaltningsdomstol på det sätt som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). I ett beslut som meddelats av Åbo förvaltningsdomstol får ändring genom besvär sökas bara om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

En myndighet som fattat ett beslut enligt denna lag har besvär rätt i fråga om Åbo förvaltningsdomstols beslut, om förvaltningsdomstolen har ändrat myndighetens beslut eller upphävt det.

Beslut som fattats med stöd av 12 § 3 mom., 15 § 1 mom., 17 § 1 mom., 20 § 1—4 mom., 21 § och 24 § 2 mom. i denna lag ska iakttas även om ändring söks.

Vid ändringssökande iakttas i övrigt förvaltningsprocesslagen.

49 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .

Genom denna lag upphävs lagen om verkställighet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik (1139/1994).

Om det i någon annan lag hänvisas till den lag om det nationella genomförandet av Europeiska unionens gemensamma fiskeripolitik som gällde vid ikraftträdandet av denna lag, ska denna lag tillämpas i stället för den tidigare lagen.

Ett insjöfartygs ägare ska inom ett år från det att denna lag har trätt i kraft anmäla om registrering för ett sådant fartyg vars registrering inte var obligatorisk när denna lag trädde i kraft.

2.

Lag

om ändring av lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken

I enlighet med riksdagens besluts föreskrivs:

1 §

Genom denna lag upphävs 39–46 § i lagen om ett påföljdssystem för och tillsynen över den gemensamma fiskeripolitiken.

2 §

Lagen träder i kraft den 20 .

Helsingfors 16.11.2016

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Jari Leppä cent
vice ordförande Reijo Hongisto saf
medlem Pertti Hakanen cent
medlem Teuvo Hakkarainen saf
medlem Lasse Hautala cent
medlem Anne Kalmari cent
medlem Johanna Karimäki gröna
medlem Jukka Kopra saml
medlem Susanna Koski saml
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Tytti Tuppurainen sd
medlem Harry Wallin sd
medlem Eerikki Viljanen cent
medlem Peter Östman kd.

Sekreterare var

utskottsråd Jaakko Autio.